

ÅRSREGNSKAPET FOR REGNSKAPSÅRET 2021 - GENERELL INFORMASJON

Enheten

Organisasjonsnummer:	991 324 968
Organisasjonsform:	Annet foretak iflg. særsk. lov
Foretaksnavn:	HELSE SØR-ØST RHF
Forretningsadresse:	Parkgata 36 2317 HAMAR

Regnskapsår

Årsregnskapets periode:	01.01.2021 - 31.12.2021
-------------------------	-------------------------

Konsern

Mørselskap i konsern:	Ja
Konsernregnskap lagt ved:	Ja

Regnskapsregler

Regler for små foretak benyttet:	Nei
Benyttet ved utarbeidelsen av årsregnskapet til selskapet:	Regnskapslovens alminnelige regler
Benyttet ved utarbeidelsen av årsregnskapet til konsernet:	Regnskapslovens alminnelige regler

Årsregnskapet fastsatt av kompetent organ

Bekreftet av representant for selskapet:	Ole Christian Een Teigen
Dato for fastsettelse av årsregnskapet:	23.06.2022

Grunnlag for avgivelse

År 2021: Årsregnskapet er elektronisk innlevert
År 2020: Tall er hentet fra elektronisk innlevert årsregnskap fra 2021

Det er ikke krav til at årsregnskapet m.v. som sendes til Regnskapsregisteret er undertegnet. Kontrollen på at dette er utført ligger hos revisor/enhetens øverste organ. Sikkerheten ivaretas ved at innsender har rolle/rettighet for innsending av årsregnskapet via Altinn, og ved at det bekreftes at årsregnskapet er fastsatt av kompetent organ.

Brønnøysundregistrene, 27.08.2023

Resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
RESULTATREGNSKAP			
Inntekter			
Basisramme	2	59 528 889 000	56 348 366 000
Aktivitetsbasert inntekt	2	25 891 799 000	23 357 347 000
Annen driftsinntekt	2	5 441 017 000	3 105 956 000
Sum inntekter		90 861 705 000	82 811 669 000
Kostnader			
Kjøp av helsetjenester	3	87 446 746 000	80 335 531 000
Varekostnad	3	1 161 787 000	311 000
Lønn og annen personalkostnad	5,17	249 144 000	232 871 000
Ordinære avskrivning	10,11	3 667 000	3 011 000
Nedskrivning av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	10,11	11 300 000	0
Annen driftskostnad	6	1 337 895 000	1 446 675 000
Sum kostnader		90 210 539 000	82 018 399 000
Driftsresultat		651 166 000	793 270 000
Finansinntekter og finanskostnader			
Resultatandel felleskontrollert virksomhet	7	104 000	283 000
Renteinntekt fra foretak i samme konsern	7	279 856 000	207 181 000
Annen renteinntekt	7	9 810 000	208 450 000
Sum finansinntekter		289 770 000	415 914 000
Rentekostnad til foretak i samme konsern	7	87 735 000	107 379 000
Annen rentekostnad	7	124 335 000	239 264 000
Sum finanskostnader		212 070 000	346 643 000
Netto finans		77 700 000	69 271 000
Ordinært resultat før skattekostnad		728 866 000	862 541 000
Ordinært resultat etter skattekostnad		728 866 000	862 541 000
Årsresultat		728 866 000	862 541 000
Overføringer og disponeringer			

Resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
Overført til annen egenkapital	16	728 865 000	862 539 000
Sum overføringer og disponeringer		728 865 000	862 539 000

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
BALANSE - EIENDELER			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Anlegg under utførelse	10	1 237 641 000	1 028 127 000
Sum immaterielle eiendeler		1 237 641 000	1 028 127 000
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	11	65 374 000	67 734 000
Medisinskteknisk utstyr, inventar, transportmidler og lignende	11	4 585 000	5 746 000
Anlegg under utførelse	11	5 954 002 000	3 143 913 000
Sum varige driftsmidler		6 023 961 000	3 217 393 000
Finansielle anleggsmidler			
Investering i datterselskap	12	23 969 869 000	23 969 869 000
Lån til foretak i samme konsern	13	16 900 463 000	17 544 377 000
Investeringer i tilknyttet selskap	12	78 031 000	77 926 000
Lån til tilknyttet selskap og felles kontrollert virksomhet	13	98 191 000	102 267 000
Investeringer i andre aksjer og andeler	12	19 533 000	19 057 000
Pensjonsmidler	17	17 394 000	9 523 000
Andre langsiktige fordringer	13	850 000	850 000
Sum finansielle anleggsmidler		41 084 331 000	41 723 869 000
Sum anleggsmidler		48 345 933 000	45 969 389 000
Omløpsmidler			
Varer			
Varer	4	377 415 000	0
Sum varer		377 415 000	0
Fordringer			
Kundefordringer	14	33 979 000	557 710 000
Fordring på Helse - og omsorgsdep	14	1 099 383 000	959 978 000
Opptjent pasientinntekter	14	27 453 000	23 336 000
Øvrige kortsiktige fordringer	14	620 933 000	495 825 000
Konsernfordringer	14	3 643 532 000	2 738 389 000
Sum fordringer		5 425 280 000	4 775 238 000

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd, kontanter og lign	15	13 055 247 000	13 287 222 000
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		13 055 247 000	13 287 222 000
Sum omløpsmidler		18 857 942 000	18 062 460 000
SUM EIENDELER		67 203 875 000	64 031 849 000
BALANSE - EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Foretakskapital	16	200 000	200 000
Annen innskutt egenkapital	16	32 470 631 000	32 470 631 000
Sum innskutt egenkapital		32 470 831 000	32 470 831 000
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	16	39 366 000	
Udekket tap		0	-689 500 000
Sum opptjent egenkapital		39 366 000	689 500 000
Sum egenkapital		32 510 197 000	33 160 331 000
Gjeld			
Langsiktig gjeld			
Pensjonsforpliktelser	17	1 841 000	1 942 000
Sum avsetninger for forpliktelser		1 841 000	1 942 000
Annen langsiktig gjeld			
Langsiktig konserngjeld	13	11 299 117 000	10 690 689 000
Gjeld til Helse - og omsorgsdep	13	14 991 450 000	13 350 710 000
Sum annen langsiktig gjeld		26 290 567 000	24 041 399 000
Sum langsiktig gjeld		26 292 408 000	24 043 341 000
Kortsiktig gjeld			
Driftskreditt	15	379 000	377 000

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
Leverandørgjeld	19	487 100 000	505 196 000
Skyldige offentlige avgifter		62 041 000	89 369 000
Kortsiktig konserngjeld	19	5 231 246 000	6 039 917 000
Annen kortsiktig gjeld	19	2 620 503 000	1 572 318 000
Sum kortsiktig gjeld		8 401 269 000	8 207 177 000
Sum gjeld		34 693 677 000	32 250 518 000
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		67 203 874 000	65 410 849 000

Konsernets resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
RESULTATREGNSKAP			
Inntekter			
Basisramme	2	59 528 889 000	56 348 366 000
Aktivitetsbasert inntekt	2	28 733 988 000	25 912 322 000
Annen driftsinntekt	2	7 598 581 000	6 251 973 000
Sum inntekter		95 861 458 000	88 512 661 000
Kostnader			
Kjøp av helsetjenester	3	12 612 068 000	11 887 583 000
Varekostnad	4	11 365 966 000	10 120 662 000
Lønn og annen personalkostnad	5	56 435 291 000	51 328 233 000
Ordinære avskrivninger	10,11	4 154 484 000	3 977 384 000
Nedskrivning av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	10,11	32 685 000	97 511 000
Annen driftskostnad	6	9 180 583 000	8 491 061 000
Sum kostnader		93 781 077 000	85 902 434 000
Driftsresultat		2 080 381 000	2 610 227 000
Finansinntekter og finanskostnader			
Resultatandel FKV og TS	7	7 536 000	18 071 000
Annen renteinntekt	7	173 467 000	230 189 000
Sum finansinntekter		181 003 000	248 260 000
Annen rentekostnad		177 548 000	255 922 000
Sum finanskostnader		177 548 000	255 922 000
Netto finans		3 455 000	-7 662 000
Ordinært resultat før skattekostnad		2 083 836 000	2 602 565 000
Skattekostnad	9	5 920 000	9 569 000
Ordinært resultat etter skattekostnad		2 077 916 000	2 592 996 000
Årsresultat		2 077 916 000	2 592 996 000
Minoritetsinteresser	16	-505 000	-580 000
Årsresultat etter minoritetsinteresser		2 078 421 000	2 593 576 000

Konsernets resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
Overføringer og disponeringer			
Overført til annen egenkapital	16	2 077 409 000	2 592 417 000
Overført til minoritet	16	505 000	580 000
Sum overføringer og disponeringer		2 077 914 000	2 592 997 000

Konsernets balanse

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
BALANSE - EIENDELER			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
FoU	10	513 000	0
Lisenser og andre immaterielle eiendeler	10	2 341 929 000	2 539 199 000
Anlegg under utførelse	10	1 963 276 000	1 448 965 000
Utsatt skattefordel	10	5 326 000	261 000
Sum immaterielle eiendeler		4 311 044 000	3 988 425 000
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	11	32 715 893 000	31 696 112 000
Medisinskteknisk utstyr	11	4 543 302 000	4 404 690 000
Transportmidler, IKT og inventar	11	2 196 817 000	2 096 060 000
Anlegg under utførelse	11	7 931 958 000	6 526 678 000
Sum varige driftsmidler		47 387 970 000	44 723 540 000
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i tilknyttet selskap	12	146 920 000	139 454 000
Investeringer i andre aksjer og andeler	12	3 248 844 000	3 037 577 000
Andre finansielle eiendeler	13	99 860 000	104 156 000
Pensjonsmidler	17	12 575 649 000	9 518 156 000
Sum finansielle anleggsmidler		16 071 273 000	12 799 343 000
Sum anleggsmidler		67 770 287 000	61 511 308 000
Omløpsmidler			
Varer			
Varer	4	757 966 000	519 082 000
Sum varer		757 966 000	519 082 000
Fordringer			
Kundefordringer	14	855 305 000	1 337 965 000
Andre kortsiktige fordringer	14	2 775 142 000	2 268 706 000
Sum fordringer		3 630 447 000	3 606 671 000
Bankinnskudd, kontanter og lignende			

Konsernets balanse

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
Bankinnskudd, kontanter ol.	15	15 342 366 000	15 247 170 000
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		15 342 366 000	15 247 170 000
Sum omløpsmidler		19 730 779 000	19 372 923 000
SUM EIENDELER		87 501 066 000	80 884 231 000

BALANSE - EGENKAPITAL OG GJELD

Egenkapital

Innskutt egenkapital

Aksjekapital	16	200 000	200 000
Annen innskutt egenkapital	16	32 470 631 000	32 470 631 000
Sum innskutt egenkapital		32 470 831 000	32 470 831 000

Opptjent egenkapital

Annen egenkapital	16	10 863 165 000	8 801 623 000
Minoritetsinteresser	16	11 955 000	11 450 000
Sum opptjent egenkapital		10 875 120 000	8 813 073 000

Sum egenkapital

43 345 951 000 **41 283 904 000**

Gjeld

Langsiktig gjeld

Pensjonsforpliktelser	17	2 601 649 000	2 335 127 000
Utsatt skatt	9	24 424 000	25 458 000
Andre avsetninger for forpliktelser	18	4 007 571 000	3 668 645 000
Sum avsetninger for forpliktelser		6 633 644 000	6 029 230 000

Annen langsiktig gjeld

Gjeld til kredittinstitusjoner	13	95 474 000	110 086 000
Gjeld til Helse - og omsorgsdep	13	14 991 450 000	13 350 710 000
Øvrig langsiktig gjeld	13	1 705 982 000	1 613 954 000
Sum annen langsiktig gjeld		16 792 906 000	15 074 750 000

Sum langsiktig gjeld

23 426 550 000 **21 103 980 000**

Kortsiktig gjeld

Konsernets balanse

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
Driftskreditt	15	379 000	377 000
Leverandørgjeld	19	3 370 061 000	3 124 354 000
Betalbar skatt	9	8 690 000	2 611 000
Skyldige offentlige avgifter		4 144 578 000	3 390 843 000
Annen kortsiktig gjeld	19	13 204 858 000	11 978 163 000
Sum kortsiktig gjeld		20 728 566 000	18 496 348 000
Sum gjeld		44 155 116 000	39 600 328 000
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		87 501 067 000	80 884 232 000

Resultatregnskap

(Alle tall i NOK 1000)

Helse Sør-Øst RHF		Foretaksgruppen			
2020	2021	Note	2021	2020	
DRIFTSINTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER					
56 348 366	59 528 889	Basisramme	2	59 528 889	56 348 366
23 357 347	25 891 799	Aktivitetsbasert inntekt	2	28 733 988	25 912 322
3 105 956	5 441 017	Annen driftsinntekt	2	7 598 581	6 251 973
82 811 668	90 861 705	Sum driftsinntekter		95 861 458	88 512 661
80 335 531	87 446 746	Kjøp av helsetjenester	3	12 612 068	11 887 583
311	1 161 787	Varekostnad	4	11 365 966	10 120 662
232 871	249 144	Lønn og annen personalkostnad	5, 17	56 435 291	51 328 233
3 011	3 667	Ordinær avskrivning	10,11	4 154 484	3 977 384
0	11 300	Nedskrivning	10,11	32 685	97 511
1 446 675	1 337 895	Annen driftskostnad	6	9 180 583	8 491 061
82 018 400	90 210 539	Sum driftskostnader		93 781 078	85 902 433
793 269	651 165	Driftsresultat		2 080 380	2 610 228
FINANSINTEKTER OG FINANSKOSTNADER					
415 914	289 770	Finansinntekt	7	181 003	248 260
346 643	212 069	Finanskostnad	7	177 548	255 922
69 270	77 700	Netto finansresultat		3 454	-7 662
862 539	728 865	Resultat før skattekostnad		2 083 834	2 602 566
0	0	Skattekostnad på ordinært resultat	9	5 920	9 569
862 539	728 865	ÅRSRESULTAT		2 077 914	2 592 997
0	0	Minoriteters andel av årsresultatet	16	505	580
OVERFØRINGER					
862 539	728 865	Overført til/fra annen egenkapital	16	2 077 409	2 592 417
0	0	Overført minoritet	16	505	580
862 539	728 865	Sum overføringer		2 077 914	2 592 997

Balanse

(Alle tall i NOK 1000)

Helse Sør-Øst RHF		Foretaksgruppen		
2020	2021	Note	2021	2020
EIENDELER				
Anleggsmidler				
Immaterielle eiendeler				
0	0		2 342 442	2 539 199
1 028 127	1 237 641	10	1 963 276	1 448 965
0	0		5 326	261
1 028 127	1 237 641		4 311 044	3 988 425
Varige driftsmidler				
67 734	65 374	11	32 715 893	31 696 112
5 746	4 585	11	6 740 119	6 500 750
3 143 913	5 954 002	11	7 931 958	6 526 678
3 217 392	6 023 961		47 387 971	44 723 540
Finansielle anleggsmidler				
23 969 869	23 969 869	12	0	0
77 926	78 031	12	146 920	139 454
19 057	19 533	12	3 248 844	3 037 577
17 647 494	16 999 505	13	99 860	104 156
9 523	17 394	17	12 575 649	9 518 156
41 723 870	41 084 332		16 071 273	12 799 342
45 969 389	48 345 933		67 770 288	61 511 308
Omløpsmidler				
0	377 415	4	757 966	519 082
4 775 238	5 425 279	14	3 630 446	3 606 671
13 287 222	13 055 247	15	15 342 366	15 247 170
18 062 460	18 857 942		19 730 778	19 372 924
64 031 849	67 203 875		87 501 066	80 884 232

Balanse

(Alle tall i NOK 1000)

Helse Sør-Øst RHF		Foretaksgruppen		
2020	2021	Note	2021	2020
EGENKAPITAL OG GJELD				
Egenkapital				
Innskutt egenkapital				
			200	200
200	200			
32 470 631	32 470 631		32 470 631	32 470 631
32 470 831	32 470 831	16	32 470 831	32 470 831
Opptjent egenkapital				
			11 955	11 450
0	0			
-689 500	39 366		10 863 165	8 801 623
-689 500	39 366	16	10 875 120	8 813 072
31 781 331	32 510 197		43 345 950	41 283 903
Gjeld				
Avsetning for forpliktelser				
			2 601 649	2 335 127
1 942	1 841	17		
0	0		24 424	25 458
0	0	18	4 007 571	3 668 645
1 942	1 841		6 633 644	6 029 230
Langsiktig gjeld				
			14 991 450	13 350 710
13 350 710	14 991 450			
10 690 689	11 299 117		1 801 456	1 724 040
24 041 400	26 290 567	13	16 792 906	15 074 750
Kortsiktig gjeld				
			379	377
377	379	15		
0	0		8 690	2 611
89 369	62 041		4 144 578	3 390 843
8 117 431	8 338 850	19	16 574 920	15 102 517
8 207 176	8 401 269		20 728 566	18 496 348
32 250 518	34 693 677		44 155 116	39 600 329
64 031 849	67 203 875		87 501 066	80 884 232

Hamar, 27. april 2022

Svein I. Gjedrem
StyrelederNina Tangnæs Grønvold
Nestleder

Kirsten Brubakk

Christian Grimsgaard

Bushra Ishaq

Einar Lunde

Harald Vaagaasar Nikolaisen

Peder Kristian Olsen

Lasse Sjølvberg

Kristin Vinje

Terje Rootwelt
Administrerende direktør

Kontantstrømoppstilling

(Alle tall i NOK 1000)

Helse Sør-Øst RHF			Foretaksgruppen	
2020	2021	Note	2021	2020
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER:				
862 539	728 761	16	2 083 834	2 602 566
0	0		-2 611	-466
0	0		1 943	-47 278
3 011	3 667	10,11	4 154 484	3 977 384
0	11 300	10,11	32 685	97 511
0	0		0	0
124 276	-1 027 456	4, 14	-262 659	-947 278
2 044 284	194 091	19	2 225 608	3 199 509
-7 478	-7 442	17	-2 790 971	-1 476 960
0	0	2	-206 069	-182 696
3 026 632	-97 079		5 236 245	7 222 291
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER:				
0	0		40 018	106 005
-2 019 576	-3 031 049	10,11	-7 194 831	-5 877 756
-77 063	18 547		-26 922	-96 324
26 373	44 075		44 075	26 373
-41 200	-40 000		-40 000	-41 200
7 846	-476		-4 836	1 929
-1 407	-26 255		-158 206	-208 932
-2 105 028	-3 035 158		-7 340 702	-6 089 905
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER:				
1 919 457	2 235 643	13	2 235 643	1 919 457
-594 904	-594 904	13	-594 904	-594 904
-878 623	0	15	0	-878 374
263 255	870 091		442 283	101 552
0	0	18	57 282	33 698
112 300	331 075		-4 407	0
863	58 357		63 755	88 538
822 348	2 900 263		2 199 652	669 967
1 743 951	-231 975		95 195	1 802 353
11 543 270	13 287 221		15 247 171	13 444 818
13 287 221	13 055 247	1,15	15 342 366	15 247 171
2 095 623	5 338 623		5 338 623	2 095 623
15 382 844	18 393 870		20 680 989	17 342 794
2 096 000	5 339 000		5 339 000	2 096 000

Note 1 - Virksomhetsrapportering

(Alle tall i NOK 1000)

Helse Sør-Øst RHF		Foretaksgruppen	
2020	2021	2021	2020
Driftsinntekter per virksomhetsområde			
7 821 799	9 362 676	68 899 418	63 512 867
2 166 581	2 203 215	12 744 989	12 067 675
354 795	335 892	3 281 793	2 990 810
1 246 946	1 285 018	3 566 910	3 455 231
1 828 227	2 238 352	7 368 349	6 486 078
70 249 620	75 436 551	0	0
83 667 969	90 861 705	95 861 458	88 512 661
Driftskostnader per virksomhetsområde			
7 391 297	8 858 202	67 927 848	62 339 694
2 142 840	2 185 601	12 325 284	11 533 414
345 946	323 116	3 134 559	2 838 119
1 247 745	1 300 187	3 550 286	3 328 590
1 497 252	2 106 883	6 843 122	5 862 616
70 249 620	75 436 551	0	0
82 874 700	90 210 539	93 781 078	85 902 433
Driftsinntekter fordelt på geografi			
83 600 024	90 786 250	93 714 617	87 070 857
67 945	75 455	1 656 750	1 264 819
0	0	490 092	176 985
83 667 969	90 861 705	95 861 458	88 512 661

Driftsinntekter benevnt "Det regionale helseforetakets overføringer til datterforetak" tilsvarer det regionale helseforetakets andel av inntekter fra eier / staten som benyttes til finansiering av datterforetakenes oppgaver innenfor spesialisthelsetjenesten. Det regionale helseforetakets overføring til datterforetakene kostnadsføres som kjøp av helsetjenester fra datterforetak. Andre ordinære kjøp fra datterforetakene inngår ikke i denne posten.

Virksomhetsområdet benevnt "Annet" omfatter i hovedsak kostnader og inntekter knyttet til ambulanse, pasienttransport, administrativ virksomhet ved Helse Sør-Øst RHF og Sykehuspartner HF, samt kostnader og inntekter vedrørende Sykehusapotekene HF.

Note 2 - Inntekter

(Alle tall i NOK 1000)

Helse Sør-Øst RHF		Foretaksgruppen	
2020	2021	2021	2020
DRIFTSINNTEKTER			
Basisramme			
56 348 366	59 528 889	59 528 889	56 348 366
56 348 366	59 528 889	59 528 889	56 348 366
Aktivitetsbasert inntekt			
20 463 851	21 981 178	21 981 178	20 463 851
130 325	158 149	158 149	130 325
67 945	75 455	1 124 903	1 047 517
2 653 241	3 561 801	4 464 561	3 517 040
0	0	124 870	97 055
41 986	115 217	880 328	656 533
23 357 347	25 891 799	28 733 988	25 912 322
Annen driftsinntekt			
326 683	256 652	256 652	326 683
9 328	0	0	9 328
2 393 635	3 768 023	4 203 999	2 928 847
166 075	185 582	206 069	182 696
0	0	940 136	811 071
210 235	1 230 759	1 991 725	1 993 348
3 105 956	5 441 017	7 598 581	6 251 973
82 811 668	90 861 705	95 861 458	88 512 661
Aktivitetstall			
Aktivitetstall somatikk			
56 823	58 152	897 625	854 201
0	0	860 964	799 913
206 298	227 530	3 372 822	3 133 451
Aktivitetstall psykisk helsevern for barn og unge			
78	79	1 565	1 308
33 771	37 588	513 369	473 969
0	0	172 934	143 035
Aktivitetstall psykisk helsevern for voksne			
3 518	3 621	24 312	24 408
124 909	132 699	991 517	936 900
0	0	142 926	111 957
Aktivitetstall tverrfaglig spesialisert rusbehandling			
1 965	2 061	8 511	8 290
41 705	40 495	250 868	256 082
0	0	39 634	32 139

Aktiviteten er delvis finansiert med basisbevilgning og delvis med inntekter knyttet til behandlingsaktivitet. Ved sammenligning av foretakets inntekter over tid må det tas hensyn til at andelen av inntektene som er knyttet til behandlingsaktivitet og basisramme kan variere.

Pandemiutbruddet i mars 2020 førte til en betydelig nedgang i aktivitet i 2020. Aktiviteten i 2021 har også i stor grad blitt påvirket. Dette har medført lavere aktivitetsbaserte inntekter.

For å sette helseforetakene i stand til å håndtere pandemien har Stortinget bevilget ekstrå midler til Helse Sør-Øst RHF. Gjennom Prop. 117 S (2019-2020, vedtatt 19.juni 2020) ble basisbevilgningen til Helse Sør-Øst RHF økt med 3 295 millioner kroner. I tillegg ble Helse Sør-Øst RHF kompensert for bortfall av aktivitetsbaserte inntekter for perioden mars - mai.

I Statsbudsjettet for 2021 ble Helse Sør-Øst RHF tildelt 1 131,3 millioner kroner. Videre ble det i RNB (Prop. 79S) flyttet 942 millioner kroner fra innsatsstyrt finansiering til tilskudd for å kompensere for redusert aktivitet og merkostnader knyttet til pandemien.

På tidspunktet disse bevilgningene er vedtatt har det vært stor usikkerhet knyttet til de økonomiske konsekvensene av covid-19 pandemien. Bevilgningene har blitt inntektsført i takt med påløpte pandemirelaterte kostnader. Ved årsavslutningen i 2020 viste det seg at tildelingen til Helse Sør-Øst RHF var høyere enn de økonomiske effektene for 2020. Gitt utviklingen i pandemien, forventet Helse Sør-Øst RHF at de negative økonomiske effektene i 2021 ville bli vesentlige. Helse Sør-Øst overførte derfor deler av basistildelingen fra 2020 til 2021. De overførte midlene er benyttet til samme formål i 2021.

Utviklingen av pandemien var fortsatt usikker ved avslutningen av 2021. Helse Sør-Øst RHF har derfor gjort samme vurdering som i 2020, og helseforetakene har på bakgrunn av dette overført deler av bevilgningene til kommende år.

Denne overføring er vurdert av det enkelte helseforetak og er basert på forventede økonomiske effekter knyttet til covid-19 pandemien.

Note 3 - Kjøp av helsetjenester

(Alle tall i NOK 1000)

Helse Sør-Øst RHF		Foretaksgruppen		
2020	2021	2021	2020	
KJØP AV HELSETJENESTER				
198 124	152 154	Kjøp fra offentlige helseinstitusjoner, somatikk	661 676	651 986
536	542	Kjøp av offentlige helsetjenester somatikk internt i foretaksgruppen	0	0
5 381 697	5 437 140	Kjøp fra private helseinstitusjoner, somatikk	5 817 232	5 714 884
57 279	52 990	Kjøp fra offentlige helseinstitusjoner, psykisk helsevern	138 826	108 859
2 710	2 577	Kjøp av offentlige helsetjenester psykisk helsevern internt i foretaksgruppen	0	0
2 063 591	2 034 564	Kjøp fra private helseinstitusjoner, psykisk helsevern	2 144 699	2 164 940
18 626	4 264	Kjøp fra offentlige helseinstitusjoner, tverrfaglig spesialisert rusbehandling	21 867	36 817
0	0	Kjøp av offentlige helsetjenester tverrfaglig spesialisert rusbehandling internt i foretaksgruppen	0	0
1 225 607	1 287 683	Kjøp fra private helseinstitusjoner, tverrfaglig spesialisert rusbehandling	1 386 270	1 308 364
22 151	18 141	Kjøp fra utlandet	69 866	84 265
8 970 320	8 970 054	Kjøp av helsetjenester	10 240 436	10 070 114
0	0	Innleie av helsepersonell fra vikarbyrå	618 130	516 234
305 243	290 953	Kjøp fra Luftambulansetjenesten HF	291 295	305 937
0	0	Kjøp av andre ambulansetjenester	126 240	119 449
810 347	1 183 166	Andre kjøp av helsetjenester (herunder avtalespesialister)	1 335 968	875 849
10 085 911	10 424 173	Sum kjøp av helsetjenester	12 612 068	11 887 582
70 249 620	77 022 573	Det regionale helseforetakets kjøp av helsetjenester fra datterforetakene	0	0
80 335 531	87 446 746	Sum kjøp av helsetjenester	12 612 068	11 887 582

Note 4 - Varer

(Alle tall i NOK 1000)

Helse Sør-Øst RHF		Foretaksgruppen	
2020	2021	2021	2020
VAREBEHOLDNING			
0	0	17 834	12 961
0	0	3 475	7 105
0	377 415	217 544	252 059
0	377 415	238 853	272 124
0	0	461 472	243 244
0	0	57 641	3 714
0	0	519 113	246 958
0	377 415	757 966	519 082
VAREKOSTNAD			
269	206	5 638 701	5 197 287
0	13 294	5 215 717	4 518 596
42	7	439 157	336 441
0	1 148 281	72 391	68 338
311	1 161 787	11 365 966	10 120 662

*) Fra 1.jan 2021 overtok Helse Sør-Øst RHF ansvaret for regionens forsyningsløsning. Dette lå tidligere hos Sykehuspartner HF. Regnskapet for denne enheten er konsolidert inn i Helse Sør-Øst RHF i 2021.

Som en følge av virusutbruddet i 2020 fikk Helse Sør-Øst RHF et oppdrag om å gjennomføre nødvendige anskaffelser av smittevernutstyr til hele spesialist- og kommunehelsetjenesten, samt legemidler til spesialisthelsetjenesten. Helse Sør-Øst RHF ble gitt fullmakt til å inngå og signere avtaler på vegne av Helsedirektoratet for å forestå nasjonal koordinering av helse- og omsorgssektorens innsats for å håndtere det pågående utbruddet. Kostnadene forbundet med anskaffelsene og avtalene skulle belastes og dekkes økonomisk av Helsedirektoratet. Smittevernutstyr og legemidler Helse Sør-Øst RHF har anskaffet og brukt gjennom denne ordningen er bokført vederlagsfritt og har derfor ikke påvirket verken varekostnad eller varebeholdning i 2020 og 2021.

Note 5 - Lønns- og personalkostnader

(Alle tall i NOK 1000)

Helse Sør-Øst RHF		Foretaksgruppen	
2020	2021	2021	2020
LØNSKOSTNADER			
175 582	180 363	42 536 710	40 367 865
24 246	27 021	6 025 254	5 344 123
23 172	28 478	7 612 629	5 375 763
9 872	13 282	495 290	447 960
0	0	-234 593	-207 479
232 871	249 144	56 435 291	51 328 233
195	200	81 030	80 667
185	190	65 219	63 701

Helse Sør-Øst RHF		Foretaksgruppen	
2020	2021	2021	2020
Godtgjørelse til revisor			
406	368	4 419	3 873
659	695	1 830	1 852
0	0	402	351
29	58	368	242
236	768	4 898	2 081
1 330	1 889	11 917	8 398
Spesifisering av "Andre tjenester utenfor revisjon":			
0	0	1 645	0
0	0	1 414	0
0	0	144	0
173	971	1 650	1 322
63	0	45	759
236	971	4 898	2 081

Note 5 - Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser m.m.

Lønn til ledende ansatte

Navn	Tittel	Lønn	Pensjonskostnad	Annen godtgjørelse	Sum	Tjenesteperiode ¹⁾		Ansettelsesperiode ²⁾
						01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021	
Cathrine M. Luffnes *)	Administrerende direktør	1 526 989	133 192	7 765	1 667 946	01.01.2021-07.05.2021	01.01.2021-07.05.2021	
Torge Roodwell *)	Administrerende direktør	679 197	125 017	236	804 450	07.09.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021	
Jan Frich	Visedirektør/direktør/konstituert administrerende direktør	1 960 996	342 656	1 236	2 305 056	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021	
Alle Blynestad	Konserndirektør	2 065 976	323 175	1 907	2 391 060	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021	
Tore Robertsen	Eiendirektør	1 665 937	255 205	15 645	1 936 787	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021	
Hanne Gassared	Økonomidirektør	1 799 516	355 907	757	2 156 280	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021	
Rune Simonsen	Direktør teknologi og e-helse	1 786 252	346 586	2 275	2 135 093	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021	
Olav Kristin Sande	Kommunikasjonssjef	1 504 656	375 293	2 021	1 881 972	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021	
Svein Tore Våke	Direktør personell- og kompetanseutvikling	1 627 990	319 705	4 443	1 951 706	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021	
Mona Stenby	Stabsdirektør	1 203 673	207 048	1 531	1 412 252	01.06.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021	
Sum lønn ledende ansatte		15 640 646	2 784 044	35 016	18 460 706			

Lønn og annen godtgjørelse i tabellen over er i henhold til lønns- og tilskottsregulering for 2021.

*) Cathrine M. Luffnes avskjedt stillingsforhold i Helse Sør-Øst RHF i mai 2021. Jan Frich var konstituert administrerende direktør frem til Torge Roodwell ble ansatt som ny administrerende direktør 7. september 2021.

Torge Roodwell var tilknyttet ved Oslo universitetshospitalet HF frem til han ble ansatt i Helse Sør-Øst RHF. Han har hatt et år i 1,723.895 lønn for arbeidsforholdet i OUS.

1) Tjenesteperiode angir perioden i regnskapsåret vedkommende har vært ansatt ved foretakets ledergruppe.

2) Ansettelsesperiode angir perioden vedkommende har vært ansatt i foretaket og eventuelt andre foretak i foretaksgruppen i regnskapsåret.

Tilleggsopplysninger ledende ansatte

Administrerende direktør har ordnet pensjonsbetingelser via Pensjonskassen for ledelse/foretakene i hovedstadsområdet og har ingen avtale om tilleggspensjon.

Under gjelde forutsetninger har administrerende direktør, konserndirektør, kommunikasjonssjef og eiendirektør rett på etterlønn i 12 måneder fra fratrædelsesdato.

Efterlønn vil bli redusert med lønn fra ny arbeidsgiver.

Det er ikke gitt lønnskerhetstilskudd til administrerende direktør/styrelsesleder eller andre nærstående parter.

Styrehonorar til styrets medlemmer

Navn	Tittel	Styrehonorar	Annen godtgjørelse	Sum	Periode
Anne Cathrine Frøstrup	Nestleder	341 900	1 056	343 046	01.01-31.12.2020
Kristen Bubakk	Styremedlem	196 900	2 460	199 360	01.01-31.12.2020
Christian Grimsgaard	Styremedlem	155 100	0	155 100	01.01-31.12.2020
Bushra Isahaq	Styremedlem	155 100	115	155 215	01.01-31.12.2020
Vibeke Limi	Styremedlem	155 900	716	156 616	01.01-31.12.2020
Einav Lunde	Styremedlem	196 900	658	197 558	01.01-31.12.2020
Lasse Sæviøberg	Styremedlem	155 100	410	155 510	01.01-31.12.2020
Sigrun E. Vågep	Styremedlem	155 100	161	155 261	01.01-31.12.2020
Olav Svele Døsskog	Styremedlem	155 100	179	155 279	13.01-31.12.2020
Sum		2 077 790	6 481	2 084 271	

Revisjonsvalget har i 2021 besluttet på følgende medlemmer: Anne Cathrine Frøstrup (leder), Einav Lunde og Kristen Bubakk. Leder får et honorar på kroner 61 600,- og de øvrige medlemmene får et honorar på kroner 41 600,-.

Tallene angir i styrehonorar overfor. Opplyste styrehonorar er i henhold til lønns- og tilskottsregulering, basert på vedtak i Foretaksrådet 14. januar 2020.

Erklæring om ledernes ansettelsesvilkår

Nye retningslinjer for ledelsen for 2022

Med bakgrunn i endrede regler om ledelsen i allmennaksjeloven, fastsatte Nærings- og fiskeridepartementet nye retningslinjer for ledelsen i selskaper med statlig eierandel 30.4.2021.

Dette innebærer at Helse Sør-Øst RHF sine retningslinjer i samsvar med aml § 6-16a og forskriften skal legges frem for godtgjørelse for ordinært foretaksmedlem fra og med 2022. Retningslinjene skal også inneholde en nedregulering om hvordan "Styrets retningslinjer for ledelsen i selskaper med statlig eierandel" er fulgt opp i selskaps helseforholdsbekræftelse. Lønnsrapport i samsvar med aml § 6-16a og forskriften skal sendes til foretaksmedlem fra og med 2023.

Ledelsesrapport i Helse Sør-Øst RHF for regnskapsåret 2021 har fulgt tidligere "Retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i foretak og selskaper med statlig eierandel", fastsatt med virkning fra 13. februar 2015, og er redigert for nedsettelse.

Helse Sør-Øst RHF definerer personer i stillingene administrerende direktør, visedirektør/direktør/konstituert administrerende direktør, konserndirektør, eiendirektør, kommunikasjonssjef, direktør personell- og kompetanseutvikling, direktør teknologi og e-helse, økonomidirektør og stabsdirektør som ledende ansatte.

Helse Sør-Øst RHF har underliggende helseforetak følger "Retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i foretak og selskaper med statlig eierandel", fastsatt med virkning fra 13. februar 2015. Hovedprinsippet er at ledelsesrapporten i selskaper med helse eller delvis statlig eierkap skal være konkurranseutvirkende, men ikke lønnsvedtatte sammenlignet med tilsvarende selskaper. Selskapsene skal bidra til moderasjon i ledelsesrapporten.

Retningslinje for ledelsesrapporten i 2021

Administrerende direktør ble ansatt såpass sent i 2021 og har derfor ikke fått justert lønnsdelen siden ansettelsen. Neste justering av administrerende direktørs lønnsdelen vil skje årsskiftet 2022/2023. Lønn og godtgjørelse for øvrige ledende ansatte er fastsatt administrativt.

Den gjennomsnittlige lønnsveksten til medlemmene av ledergruppen var 3,1 prosent i 2021.

Lønnsjusteringene for ledergruppen gjelder fra 1. juli med unntak av administrerende direktør som gjelder fra 1. januar.

Lønn for ledende ansatte er i all hovedsak fast lønn.

Følgende vilkår gjelder:

- Ved førtsettelse av lønn skal følgende kriterier legges til grunn:
 - Lønnsutviklingen i Helse Sør-Øst generelt
 - Lønnsutviklingen i sammenlignbare stillinger
 - Resultatvurderinger i forhold til de mål og krav styret har satt

Naturytelser

Ledende ansatte får ytdeler som gratis telekommunikasjon og tilsvarende basert på behov, dog begrenset til å gjelde:

- Mobiltelefon
- Internett
- Anslagsnummer
- Forsikringsordninger

Pensjonsordning

Pensjonsvilkår skal være på linje med andre ansattes vilkår i foretaket, det vil si gjennom ordinære vilkår i Pensjonskassen for ledelse/foretakene i hovedstadsområdet (PKH).

Skutvedtørlag

Administrerende direktør, konserndirektør, kommunikasjonssjef og eiendirektør har inngått avtale om skutvedtørlag. Ved fastsettelse av skutvedtørlag gjelder følgende prinsipper:

- Avtale om skutvedtørlag kan inngå for inntil 12 måneders avtale lønn.
- Til fradrag i skutvedtørlag kommer andre inntekter opparbeidet i perioden.
- Skutvedtørlag kan kun når det oppstår i samsvar med slik karakter at styresadministrerende direktør av hensyn til virksomhetens videre drift beslutter at den ledende ansatte må avskjedt sitt ansettelsesforhold og fratre sin stilling umiddelbart.

Variable godtgjørelser eller særskilte ytdeler som kommer i tillegg til lønn.

Det finnes ikke variable demoner i selskaps godtgjørelse til ledende ansatte.

Andre bestemmelser

Pensjoner i ledelsen skal ikke ha særskilt godtgjørelse for styrene i andre foretak i samme konsern.

Helse Sør-Øst RHF har i 2021 hatt som målsetting å tilby ledende ansatte konkurranseutvirkende arbeidsvilkår. Ledelsesrapporten i innværende regnskapsår har bygget på de prinsippene som beskrevet over.

Lønnsrapporten i 2021 har vært i tråd med de statlige retningslinjene.

Retningslinjer for 2022

Helse Sør-Øst RHF vil det kommende år ha som målsetting å tilby ledende ansatte konkurranseutvirkende arbeidsvilkår. Ledelsesrapporten bygger på vedtatte retningslinjer og er i tråd med prinsippene som beskrevet over.

Note 6 - Andre driftskostnader

(Alle tall i NOK 1000)

Helse Sør-Øst RHF			Foretaksgruppen	
2020	2021		2021	2020
0	0	Transport av pasienter	1 184 423	1 047 572
29 985	29 853	Bygninger og kontorlokaler inkl. energi og forsikring	1 820 832	1 532 173
2 078	1 835	Kjøp og leie av medisinskteknisk utstyr, IKT, inventar mv.	703 290	773 791
278 109	188 236	Konsulenttjenester ^{*)}	430 065	489 723
521 760	648 708	Annen eksterntjeneste	1 482 089	1 186 433
4 812	7 403	Reparasjon, vedlikehold og service	1 758 879	1 691 781
7 444	6 415	Kontor- og kommunikasjonskostnader	326 279	324 180
0	0	Kostnader forbundet med transportmidler	127 478	120 858
4 798	2 897	Reisekostnader	99 506	119 688
202	104	Forsikringskostnader	42 363	38 550
433 225	405 225	Pasientskadeerstatning	409 987	455 389
164 263	47 219	Øvrige driftskostnader ^{**)}	795 393	710 923
1 446 675	1 337 895	Sum andre driftskostnader	9 180 583	8 491 061

*) Av konsulenttjenestene benyttet i Helse Sør-Øst RHF kan mesteparten henføres til kjøp inn i regional IKT-prosjektportefølje. Dette er i all hovedsak kjøp av konserninterne tjenester fra Sykehuspartner HF.

**) Av større enkeltposter under "Øvrige driftskostnader" for foretaksgruppen inngår lisenskostnader med 400 millioner kroner og kontingenter med 86 millioner kroner. For øvrig er det diverse mindre kostnadsposter.

Note 8 - Forskning og utvikling

(Alle tall i NOK 1000)

	Foretaksgruppen	
	2021	2020
Øremerket tilskudd fra Helse- og omsorgsdepartementet til forskning	937 900	820 239
Andre inntekter til forskning	701 414	662 881
Basisramme til forskning	1 497 561	1 563 270
Sum inntekter til forskning	3 136 876	3 046 390
Øremerket tilskudd fra Helse- og omsorgsdepartementet til utvikling	31 472	7 845
Andre inntekter til utvikling	57 898	78 547
Basisramme til utvikling	180 371	153 961
Sum inntekter til utvikling	269 741	240 353
Sum inntekter til forskning og utvikling	3 406 617	3 286 743
Kostnader til forskning :		
- somatikk	2 817 180	2 819 094
- psykisk helsevern	258 984	220 946
- tverrfaglig spesialisert rusbehandling	59 419	51 037
- annet	25 974	17 711
Sum kostnader til forskning	3 161 557	3 108 789
Kostnader til utvikling :		
- somatikk	208 992	184 566
- psykisk helsevern	44 056	34 771
- tverrfaglig spesialisert rusbehandling	24	653
- annet	10 858	7 752
Sum kostnader til utvikling	263 931	227 742
Sum kostnader forskning og utvikling	3 425 488	3 336 531
Antall avlagte doktorgrader	155	157
Antall publiserte artikler	3 879	3 478
Antall årsverk forskning	2 178	2 129
Antall årsverk utvikling	194	178

Note 9 - Skatt

Helse Ser-Øst har delvis skatteplikt. Det gjelder publikumsdelen av Sykehusapotekene HF samt datterselskap av Oslo universitetssykehus HF som driver kommersiell virksomhet.

(Alle tall i NOK 1000)

Foretaksgruppen		
Beskrivelse	2021	2020
Postive midlertidige forskjeller		
Anleggsmidler	50 288	51 970
Pensjon	70 473	80 304
Omløpsmidler	-1 663	-1 926
Sum positive midlertidige forskjeller	119 098	130 348
Fremførbart underskudd	-8 909	17 156
Grunnlag for utsatt skatt i balanse	110 188	113 192
Utsatt skatt	24 424	25 458
Negative midlertidige forskjeller		
Pensjon	-15 043	349
Omløpsmidler	-4 184	0
Avsetninger for forpliktelser	-89	0
Anleggsmidler	-4 912	-1 538
Sum negative midlertidige forskjeller	-24 207	-1 188
Fremførbart underskudd	0	0
Grunnlag for utsatt skattefordel i balanse	-24 207	-1 188
Utsatt skattefordel	5 326	261
Årets skattekostnad på ordinært resultat fremkommer slik:		
Grunnlag for betalbar skatt		
Resultat før skattekostnad	46 791	34 114
Permanente forskjeller	-19 883	9 382
Grunnlag for årets skattekostnad	26 908	43 496
Endring i midlertidige forskjeller	21 756	-25 166
Skattepliktig inntekt	48 664	18 331
Fremførbart underskudd	-9 166	-6 599
Grunnlag for betalbar skatt	39 498	11 732
22 prosent av grunnlag for betalbar skatt	8 690	2 611
Endring i utsatt skatt	-6 098	7 735
Ikke tidligere avsatt	3 328	-778
Sum skattekostnad på ordinært resultat	5 920	9 569
Avstemming av skattekostnad		
Beregnet skatt av årets resultat før skatt	10 294	7 505
Årets regnskapsførte skattekostnad	5 920	9 569
Differanse mellom regnskapsført og beregnet skattekostnad	4 374	-2 064
Permanente forskjeller	4 374	-2 064
Avstemming beregnet skattekostnad	4 374	-2 064

Note 10 - Immaterielle eiendeler

(Alle tall i NOK 1000)

Helse Sør-Øst RHF	Sum	
	Anlegg under utførelse	immaterielle eiendeler
Anskaffelseskost 1.1.21	1 028 127	1 028 127
Tilgang ekstern	456 902	456 902
Tilgang egenutviklet	142 512	142 512
Avgang ved salg, internt (inkl. virk. overdragelse)	-378 459	-378 459
Reklassifisering	-141	-141
Anskaffelseskost 31.12.21	1 248 941	1 248 941
Akkumulerte avskrivninger 31.12.21	0	0
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.21	-11 300	-11 300
Balanseført verdi 31.12.21	1 237 641	1 237 641
Årets ordinære avskrivninger	0	0
Årets nedskrivninger	-11 300	-11 300

Foretaksgruppen	Anlegg under utførelse		Sum immaterielle eiendeler	
	FoU	IKT	Sum	Sum
Anskaffelseskost 01.01.21	2 770	8 718 827	1 448 965	10 170 562
Tilgang ekstern	0	2 212	1 049 029	1 051 241
Tilgang egenutviklet	0	386	142 512	142 898
Reklassifisering	0	12 585	0	12 585
Utrangering	0	-339	0	-339
Fra anlegg under utførelse	0	665 930	-665 930	0
Anskaffelseskost 31.12.21	2 770	9 399 601	1 974 576	11 376 947
Akkumulerte avskrivninger 01.01.21	-1 335	-6 140 375	0	-6 141 709
Årets avskrivninger	-923	-861 368	0	-862 291
Akkumulerte avskrivninger reklassifisering		-945	0	-945
Akkumulerte avskrivninger 31.12.21	-2 258	-7 002 688	0	-7 004 945
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.21	0	-40 688	0	-40 688
Årets nedskrivning	0	-14 296	-11 300	-25 596
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.21	0	-54 984	-11 300	-66 284
Balanseført verdi 31.12.21	513	2 341 929	1 963 277	4 305 718

Note 11 - Varige driftsmidler

(Alle tall i NOK 1000)

Helse Sør-Øst RHF	Bygninger	Anlegg under utførelse	Transportmidler, IKT og annet	Sum varige driftsmidler
Anskaffelsekost 01.01.21	100 599	3 319 911	32 696	3 453 206
IB justering		141	-141	0
Anskaffelsekost 01.01.21 korrigert	100 599	3 320 052	32 555	3 453 206
Tilgang - østslan	0	2 805 268	146	2 805 414
Tilgang - egenutviklet	0	23 228	0	23 228
Avgang ved salg, ruseit	0	-18 547	0	-18 547
Raskesfæring	0	0	141	141
Anskaffelsekost 31.12.21	100 599	6 130 000	32 642	6 263 441
Akkumulerte avskrivninger 01.01.21	-32 065	0	-26 160	-58 225
Årets avskrivning	-2 360	-1 307	-769	-4 376
Akkumulerte avskrivninger 31.12.21	-34 425	-1 307	-26 929	-62 661
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.21	0	-173 596	-769	-174 365
Årets nedskrivning	0	0	0	0
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.21	0	-173 596	-769	-174 365
Balansert verdi 31.12.21	66 174	4 856 404	5 873	4 928 451

Foretaksgruppen Helse Sør-Øst	Tomter og boliger	Bygninger	Anlegg under utførelse	Medisinsk teknisk utstyr	Transportmidler, IKT og annet	Sum varige driftsmidler
Anskaffelsekost 01.01.21	2 585 957	65 897 563	6 655 261	13 439 950	5 029 450	95 940 182
Korrigeringer IB	-52 700	-45 909	-35 646	-571 330	-127 022	-722 197
Anskaffelsekost 01.01.21 korrigert	2 533 257	65 851 654	6 619 615	12 868 620	7 902 428	95 213 985
Tilgang - egenutviklet	72 156	28 634	5 309 716	267 121	249 626	5 977 457
Tilgang - østslan	0	0	23 228	0	0	23 228
Avgang	-5 189	-1 565	0	-28 609	-28 973	-42 336
Utangringing	0	-216 173	0	-38 462	-5 461	-260 096
Raskesfæring	0	0	-764	0	-12 478	-13 242
Finanlegg under utførelse	1 356	2 094 122	-3 941 254	777 266	558 510	0
Anskaffelsekost 31.12.21	2 706 962	67 666 672	5 093 541	13 546 946	8 663 554	100 577 996
Akkumulerte avskrivninger 01.01.21	0	-35 010 094	0	-9 033 353	-5 921 420	-50 965 467
Korrigeringer IB	0	25 462	0	577 209	133 363	736 034
Akkumulerte avskrivninger 01.01.21 korrigert	0	-35 855 232	0	-8 456 144	-5 788 057	-49 629 713
Årets avskrivning	0	-1 703 546	0	-690 261	-690 304	-3 292 151
Akkumulerte avskrivninger utgangring	0	565	0	15 637	17 745	34 167
Akkumulerte avskrivninger raskesfæring	0	209 092	0	37 686	4 726	251 504
Akkumulerte avskrivninger 31.12.21	0	-37 079 103	0	-9 301 157	-6 455 025	-52 835 285
Akkumulert nedskrivning 01.01.21	0	-476 715	-161 583	625	-11 660	-609 002
Korrigeringer IB	-2 256	5 542	0	0	-132	3 154
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.21 korrigert	-2 256	-471 173	-161 583	625	-12 012	-647 645
Årets nedskrivning	0	-5 227	0	-1 862	0	-7 089
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.21	-2 256	-476 400	-161 583	-2 487	-12 012	-654 737
Balansert verdi 31.12.21	2 704 706	30 011 169	7 031 958	4 543 362	2 196 617	47 387 911

Operasjonelle leieavtaler

Kategori	Årlig leiebetalings	Vareighet (år)
Tomter og boliger	43	20 år
Bygninger	380 370	1-25 år
Medisinsk-teknisk utstyr	23 670	1-4 år
Transportmidler og annet	145 266	1-5 år

Finansielle leieavtaler

Kategori	Bokført verdi 31.12	Neste år	Estimert leiebetalings 2 til 5 år	Årlige avskrivninger utøver 5 år	Vareighet kontrakt (år)
Bygninger	1 993 390	4 587	17 700	29 771	10-25 år
Medisinsk-teknisk utstyr	1 033 191	216 491	750 119	337 338	4-12 år
Transportmidler og annet	429 865	157 027	254 285	1 300	1-5 år

Hilseforetakene benytter lineære avskrivninger for alle varige driftsmidler. Den økonomiske levetiden for driftsmidlene er beregnet til:

Bygninger	Delkomponent 10-60 år
Medisinsk-teknisk utstyr	3-15 år
Annet utstyr, inventar, transportmidler, etc	3-15 år
Personellboliger	Avskrives ikke
Tomter	Avskrives ikke

Investeringsprosjekter	Akkumulert verdi 31.12.2021	Akkumulert verdi 31.12.2020	Rammene	Ferdigstillelse (år)
Tanemsprosjekt, Sykemønstre i Vestfold HF	2 990 000	2 670 648	3 200 000	2022
Nytt sykehus Drammen, Vestre Viken HF	2 382 000	1 406 645	10 943 000	2025
Lanspårke pålagt vedlikeholdstak, Oslo universitetssykehus HF	1 006 000	972 131	1 607 257	2023
Radiumhospitalet, Oslo universitetssykehus HF	1 586 000	920 339	5 257 000	2024
Nye Aker og Nye Rikshospitalet, Oslo universitetssykehus HF	351 000	0	32 022 000	2030
Bygging payco i helseområde i Kristiansand, Sørlandet sykehus HF	636 000	266 367	427 000	2023
Regionalt IKT-prosjekt (eTj)*)	1 825 349	1 423 377	2 537 000	2021-2025
Sum	10 760 349	7 893 927		

Rammene er i henhold til siste styresak (sak 026-2022) og oppgitt i samme kroneverdi som i styresaken. Akkumulerte verdier oppgitt i tabellen over gjelder fra og med forprosjekt.

*) Regional IKT-prosjektportefølle består av de styremønsterte prosjektene i Helse Sør-Øst RHF. Flere av IKT-løsningene har blitt tatt i bruk ved flere foretak, og har blitt delkvart. Akkumulert verdi inkluderer totalt og påbegitte verdier målt mot rammene. Summen inkluderer både balanseverdier og beløp som direkte kostnadsføres i prosjektene.

Note 12 - Eierandel i datterforetak, felleskontrollert virksomhet, tilknyttede selskap og andre

(Alle tall i NOK 1000)

Helse Sør-Øst RHF

Investering i datterforetak	Hovedkontor	Eierandeler	Andel stemmer	Balansert verdi	Egenkapital	Årets resultat
Akershus universitetssykehus HF	Nordbyhagen	100 %	100 %	1 715 685	2 995 772	264 320
Oslo universitetssykehus HF	Oslo	100 %	100 %	8 258 862	10 513 124	508 874
Sunnås sykehus HF	Nesoddtangen	100 %	100 %	266 772	481 372	16 870
Sykehusapotekene HF	Oslo	100 %	100 %	112 639	534 754	38 608
Sykehuset i Vestfold HF	Tønsberg	100 %	100 %	1 793 755	3 320 400	125 206
Sykehuset Innlandet HF	Brumunddal	100 %	100 %	3 455 242	5 116 200	-7 392
Sykehuset Telemark HF	Skien	100 %	100 %	1 869 192	2 424 413	25 423
Sykehuset Østfold HF	Grålum	100 %	100 %	1 740 195	926 836	-17 226
Sykehuspartner HF	Drammen	100 %	100 %	50 100	-391 325	100 000
Sørlandet sykehus HF	Kristiansand	100 %	100 %	2 823 325	4 341 855	125 651
Vestre Viken HF	Drammen	100 %	100 %	1 892 105	4 542 220	168 514
Sum datterforetak				23 969 869	34 805 622	1 349 049

Helseforetakene er bokført til historisk kost justert for virksomhetsoverdragelser.

Så lenge helseforetakene har ordinær sykehusdrift anses historiske kostverdier som opprettholdt.

Sykehuspartner HF har negativ egenkapital etter negative resultater i 2017, 2018 og 2019 som følge av infrastrukturmodernisering. I en periode fremover vil foretaket tildeles ekstra bestrømning fra det regionale helseforetaket for å reetablere egenkapitalen.

Felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskap	Hovedkontor	Eierandeler	Andel stemmer	Innskuddskapital	Balansert verdi 01.01.	Justering EK	Årets resultatandel	Balansert verdi 31.12.	Bokført EK 31.12.
Helseberedens driftorganisasjon for nødnett HF	Gjøvik	40 %	25 %	21 200	22 011	0	904	22 115	54 076
Sykehusnrkjøp HF	Vadsø	25 %	25 %	1 250	1 097	0	0	1 097	4 385
Sykehusbygg HF	Trondheim	25 %	25 %	1 250	1 387	0	0	1 387	5 550
Luftambulansetjenesten HF	Bodø	40 %	25 %	7 030	17 784	0	0	17 784	44 461
Pasientbeser HF	Skien	40 %	25 %	7 040	35 646	0	0	35 646	89 116
Sum felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskap eid av Helse Sør-Øst RHF				37 770	77 926	0	104	78 031	197 588
Invent AS	Oslo	50 %	50 %	0	61 527	-71	7 432	68 888	122 840
Sum felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskap eid av Foretaksgruppen Helse Sør-Øst				37 770	139 454	-71	7 536	146 920	320 427

Helse Sør-Øst RHF

Foretaksgruppen Helse Sør-Øst

2020	2021	Investeringer i aksjer og andeler	2021	2020
0	0	Andre aksjer og andeler	129 549	127 418
19 057	19 533	Egenkapitalinnskudd i pensjonskasser *)	3 116 295	2 910 160
19 057	19 533	Sum investeringer i aksjer og andeler	3 246 844	3 037 577

*) Pensjonskavereandere har dekket hoveddelen av sitt egenkapitalbehov gjennom egenkapitalinnskudd fra kundene. Bortsett fra det oppsamlede egenkapitalinnskuddet finnes det egenkapital i form av et egenkapitalfond. Egenkapitalfondet er såkalt oppgjort egenkapital. Det samlede egenkapitalinnskuddet i KLP/PPKH kan endre seg noe fra år til år selv om det verken er lagt egenkapital eller innsett nye egenkapitalinnskudd. Dersom en kunde flytter sin pensjonsordning fra en pensjonsinnetting til en annen pensjonsinnetting, vil kundens andel av egenkapitalinnskuddet bli tilbakebetalt. Dette er den eneste situasjonen der kunden faktisk kan utpionere sitt egenkapitalinnskudd.

Note 13 - Finansielle anleggsmidler og gjeld

(Alle tall i NOK 1000)

Helse Sør-Øst RHF			Foretaksgruppen	
2020	2021		2021	2020
		Finansielle anleggsmidler		
17 544 377	16 900 463	Lån og fordringer til foretak i samme foretaksgruppe	0	0
102 267	98 191	Lån til tilknyttede foretak/felleskontrollert virksomhet	98 191	102 267
850	850	Andre langsiktige lån og fordringer	1 668	1 889
17 647 494	16 999 505	Sum finansielle anleggsmidler	99 860	104 156
		Langsiktig gjeld		
10 690 689	11 299 117	Langsiktig gjeld til foretak i samme konsern	0	0
13 350 710	14 991 450	Gjeld til Helse- og omsorgsdepartementet	14 991 450	13 350 710
0	0	Gjeld til kredittinstitusjoner	95 474	110 086
0	0	Annen langsiktig gjeld	1 705 982	1 613 954
24 041 400	26 290 567	Sum langsiktig gjeld	16 792 906	15 074 750
3 938 372	4 760 467	Herav langsiktig gjeld som forfaller senere enn 5 år	4 770 806	3 967 396

Note 14 - Kortsiktige fordringer

(Alle tall i NOK 1000)

Helse Sør-Øst RHF		Foretaksgruppen	
2020	2021	2021	2020
		Fordringer	
557 710	33 979	855 305	1 337 965
2 738 389	3 643 532	0	0
959 978	1 099 383	1 099 383	959 978
23 336	27 453	340 582	240 881
495 825	620 933	1 335 177	1 067 847
4 775 238	5 425 279	3 630 446	3 606 671
		Avsetning for tap på fordringer 31.12.21	
0	72	105 000	101 037
0	0	-19 034	4 095
0	72	85 966	105 132
0	34	37 605	21 394
		Aldersfordeling kundefordringer pålydende 31.12.21	
40 769	29 846	627 795	663 131
514 810	3 573	138 987	571 557
2 057	0	14 203	18 142
74	560	13 110	11 298
0	0	61 209	73 837
557 710	33 979	855 304	1 337 965

Det vises til omtale om kjøp av smittevernutstyr i note 4. Kundefordringene i Helse Sør-Øst RHF per 31.12.2021 skyldes fakturering av nevnte forhold til Helsedirektoratet som ved utgangen av året ikke var betalt.

Note 15 - Kontanter og bankinnskudd

(Alle tall i NOK 1000)

Helse Sør-Øst RHF			Foretaksgruppen	
2020	2021		2021	2020
22 416	22 720	Innestående skattetrekksmidler	2 055 531	1 809 277
0	0	Andre bundne konti	148 986	83 038
22 416	22 720	Sum bundne bankinnskudd	2 204 517	1 892 315
13 264 806	13 032 527	Bankinnskudd og kontanter som ikke er bundet	13 137 849	13 354 855
13 287 222	13 055 247	Sum bankinnskudd og kontanter	15 342 366	15 247 170

Helse Sør-Øst RHF har en driftskreditramme i Norges Bank på 5 339 millioner kroner. Per 31.12.21 er det trukket 0,4 millioner kroner på denne rammen.

Sammen med bank- og kontantbeholdningen 31.12.21 har Helse Sør-Øst en likviditetsreserve på 20 681 millioner kroner.

Helseforetakenes innskudd og gjeld på konsernkontoen er klassifisert som kortsiktig fordring/gjeld mot Helse Sør-Øst RHF. Foretaksgruppens netto innskudd i konsernkontoordningen er klassifisert som omløpsmidler.

Note 16 - Egenkapital

(Alle tall i NOK 1000)

Helse Sør-Øst RHF

	Foretaks- kapital	Annen innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Total egenkapital
Egenkapital 01.01.21	200	32 470 631	-689 500	31 781 331
Årets resultat	0	0	728 865	728 865
Egenkapital 31.12.21	200	32 470 631	39 366	32 510 197

Foretaksgruppen Helse Sør-Øst

	Foretaks- kapital	Annen innskutt egenkapital	Minoritets- interesser	Annen egenkapital	Total egenkapital
Egenkapital 01.01.21	200	32 470 631	11 450	8 801 623	41 283 903
Korrigerings av feil tidligere år	0	0	0	2 060	2 060
Fusjon Sophie Mindte Ortopedi Drammen	0	0	0	-17 926	-17 926
Årets resultat	0	0	505	2 077 409	2 077 914
Egenkapital 31.12.21	200	32 470 631	11 955	10 863 165	43 345 950

Note 17 - Pensjoner

(Alle tall i NOK 1000)

Helse Sør-Øst RHF		Foretaksgruppen	
2020	2021	2021	2020
Pensjonsforpliktelse			
622 360	723 592	167 377 441	151 175 626
-555 470	-646 396	-148 669 712	-133 759 466
66 891	77 196	18 707 729	17 416 160
9 432	10 885	2 581 009	2 347 340
-83 903	-103 633	-31 262 738	-26 946 515
-7 581	-15 552	9 974 000	-7 183 015
1 942	1 841	2 601 649	2 335 127
9 523	17 394	12 575 649	9 518 156
Spesifikasjon av pensjonskostnad			
26 161	29 059	6 991 270	5 850 293
11 894	11 256	2 661 681	3 129 563
38 054	40 315	9 652 950	8 979 856
-19 286	-18 283	-4 258 391	-4 819 383
645	617	295 660	311 939
19 414	22 649	5 690 220	4 472 412
3 301	3 194	802 911	650 477
345	2 413	937 371	177 088
113	222	158 777	56 256
0	0	23 351	20 531
23 172	28 478	7 612 629	5 375 763
609	628	262 554	248 676
185	190	73 215	67 887
354	345	132 987	127 458
70	93	57 494	54 383
2020	2021	2021	2020
1,70 %	1,90 %	1,90 %	1,70 %
3,10 %	3,70 %	3,70 %	3,10 %
2,25 %	2,75 %	2,75 %	2,25 %
1,25 %	1,73 %	1,73 %	1,25 %
2,00 %	2,50 %	2,50 %	2,00 %
Pensjonsmidler - premiefond			
2020	2021	2021	2020
4 312	14 256	3 311 639	3 179 657
13 145	4 569	3 713 036	1 172 891
-3 200	-5 500	-1 296 815	-1 080 800
14 256	13 326	5 727 920	3 271 747

Tariffestet tjenestepensjon for de ansatte er sikret i KLP, PKH, OPK og SPKs kollektive pensjonsordninger. Dette gjelder alders-, uføre-, etterlatte-, tidligpensjon, AFP og betinget tjenestepensjon. Pensjonsordningen tilfredsstiller kravene i Lov om offentlig tjenestepensjon. Årskullene født før 1963 er sikret tidligpensjon og AFP 62-67 år. Årskullene født fra 1963 er sikret betinget tjenestepensjon eller livsvarig AFP. Når regelverket krever det samordnes pensjonene med utbetalingene fra folketrygden. Det tjenes ikke opp pensjon for lønn over 12G (folketrygdens grunnbeløp).

Frå 01.01.2020 ble det innført ny offentlig tjenestepensjon. Stortinget vedtok 11.06.2019 endringer av flere lover som regulerer pensjon innen offentlig sektor. Reglementene er innarbeidet i våre pensjonsleverandørers vedtekter. Regnskapsstiftelsen gav ut egen veiledning i august 2019 om regnskapsmessig håndtering av endringene i offentlig tjenestepensjon. Denne veiledningen er lagt til grunn ved beregningene for 2020. Ny offentlig tjenestepensjon vil likne mer på pensjonen i folketrygden og i privat sektor, og blir kalt påslagspensjon. Hovedhensikten med omlegging til nye regler er at det skal lønne seg å jobbe lenger.

Pensjonskostnaden for 2020 og 2021 er basert på forutsetninger i veiledning om pensjonsforpliktelser utarbeidet av Norsk regnskapsstiftelse. Det er utarbeidet et beste estimat for pensjonsforpliktelser pr. 31.12.2021 basert på de økonomiske forutsetningene som er angitt for 2021. Basert på avkastningen i pensjonskassene for 2021 er det også vist et beste estimat for pensjonsmidlene per 31.12.2021. Pensjonsordningen tilfredsstiller kravene i Lov om offentlig tjenestepensjon.

I samsvar med god regnskapskikk, benytter Helse Sør-Øst reglene om "korridor" og fordeling over gjenværende opptjenings tid ved behandling av estimatavvik knyttet til pensjonsordningen. Estimatavik utover "korridoren" resultatføres med 1/15-del.

Demografiske forutsetninger

Dødeligheten og uførheten hos medlemmene er en viktig del av grunnlaget for pensjonskostnadene og pensjonsforpliktelsene. Helse Sør-Øst anvender dødelighetstabeller KLP2021 og K2013BE (PKH, OPF og SPK) som forutsetninger for dødelighet. Når det gjelder uførehet har de ulike pensjonskassene sine tabeller. Forventet uttakshyppighet for AFP ligger mellom 7,4 og 42,5 prosent.

AFP er 100 prosent egenfinansiert av foretakene. Siden offentlig AFP er tett integrert med ordinær tjenestepensjon, inngår forpliktelsen for AFP som del av beregningen av pensjonsforpliktelsen. Da endelig vedtak om ny offentlig AFP ikke foreligger, angir veiledningen at man også for årskullene 1963 og yngre regner forpliktelsen etter dagens AFP ordning. Det er lagt til grunn samme antakelser om uttak av AFP som tidligere år.

Note 18 - Andre avsetninger for forpliktelser

(Alle tall i NOK 1000)

	Foretaksgruppen	
	2021	2020
Forpliktelser		
Legepermisjoner	941 587	865 180
Investeringsstilskudd	3 046 121	2 765 510
Avsetning til pasientskadeerstatning	0	18 483
Andre avsetninger for forpliktelser	19 863	19 472
Sum andre avsetning for forpliktelser	4 007 571	3 668 645

Overleger og psykologspesialister i foretaksgruppen Helse Sør-Øst har avtalefestet rett til fire måneders studiepermisjon hvert femte år. Under permisjonen mottar overlegene og psykologspesialistene lønn. Lønnen kostnadsføres og avsettes som en langsiktig forpliktelse etter hvert som retten opparbeides. Avsetning for lege- og spesialistpermisjoner omfatter 5.784 (2020: 5.635) overlege- og psykologspesialistårsverk. Uttakstilbøyeligheten kan variere mellom helseforetak i Helse Sør-Øst og internt mellom de enkelte avdelinger i helseforetakene. Uttakstilbøyeligheten i foretaksgruppen har vært som følger:

	2021	2020
Uttakstilbøyelighet for overlegestillingene	24-80 %	27 - 93 %
Uttakstilbøyelighet for psykologspesialister	13-100 %	29 - 100 %

Fra og med 1 januar 2022 skal ikke helseforetakene betale egenandel ved pasientskadeerstatning. Dette dekkes nå gjennom forsikringsordningen til Helse Sør-Øst RHF.

Investeringsstilskudd

Øremerket tilskudd ble tidligere gitt over statsbudsjettet til særskilte byggeprosjekter i Helse Sør-Øst. Denne tilskuddsformen ble avsluttet i 2010. Tilskuddet inntektsføres i det enkelte helseforetak i takt med avskrivningene på den tilhørende investeringen. Denne ordningen omfatter kun Akershus universitetssykehus HF og Oslo universitetssykehus HF.

Se også note 2 for inntektsført beløp av investeringsstilskuddet.

Note 20 - Pantstillelser og garantiansvar

Sykehotell AS har inngått avtale om negativ pantsettelse ved å forplikte seg overfor långiver til ikke å frivillig pantsette sine aktiva (helt eller delvis) til andre kreditorer så lenge lånet i DNB løper. Lån til DNB per 31.12.2021 er på 14,3 millioner kroner.

Det langsiktige lånet Radiumhospitalet parkeringsselskap AS har i DNB, med restlån per 31.12.2021 på 55,6 millioner kroner, er sikret ved første prioritet pant i fast eiendom. Bokført verdi av eiendommen er 134 millioner kroner.

Note 21 - Betingede utfall

Det ble tatt inn en approbasjonsbestemmelse i forbindelse med overtagelsen av nytt sykehus på Gaustad, Rikshospitalet, om at enkelte forhold skulle utbedres før ferdigattes ble gitt. Arbeidet var ikke utført per 31. desember 2021, men det er gitt midlertidig brukstillatelse for sykehuset.

I forbindelse med omdanningen til helseforetak tok Rikshospitalet HF, som heleid datterforetak av daværende Helse Sør RHF, over alle formuesposisjoner knyttet til offentlige virksomheter innen spesialisthelsetjenestene somatikk, psykisk helsevern og rehabiliterings- og habiliteringstjenester.

Alle formållteter i forbindelse med overdragelse av eiendomsretten herunder tinglysing i grunnboken, er ikke ferdig behandlet.

Note 22 - Universiteter og høyskolars rettigheter til arealer i helseforetak

Oslo universitetssykehus HF og Akershus universitetssykehus HF skal tre inn i de pliktene staten, som sykehuseier, hadde overfor universiteter og høyskoler da nåværende Helse Sør-Øst RHF overtok ansvaret for spesialisthelsetjenesten i regionen. Samarbeidet om studentundervisning mellom Oslo universitetssykehus HF, Akershus universitetssykehus HF og Universitetet i Oslo og høyskolene skal reguleres i egne avtaler. I avtalen mellom helseforetakene og Universitetet i Oslo skal bruksrett og disposisjonsrett til arealene og utstyr presiseres.

Helseforetakene kan ikke selge, pantsette eller på annen måte overdra fast eiendom hvor universiteter og høyskoler har rettigheter, uten skriftlig samtykke fra Kunnskapsdepartementet, eller det departement som gir slik myndighet.

Sykehuset Østfold HF har avtale med Høgskolen i Østfold. Avtalen omhandler ikke rettigheter til arealer i helseforetaket.

Universitetet i Oslo eier 20 prosent av aksjene i Norsk medisinsk syklotronsenter AS, men har ikke bruksrett til lokaler og/eller utstyr utover det andre institusjoner har. Oslo universitetssykehus HF har finansiert en oppgradering av Universitetet i Oslos syklotronutstyr.

Note 23 - Nærstående parter

Helse Sør-Øst RHF er 100 prosent eid av Helse- og omsorgsdepartementet. Transaksjoner med andre regionale helseforetak er i hovedsak knyttet til oppgjør for gjestepasienter. Det vil si pasienter bosatt i regionen som får behandling i helseforetak utenfor regionen eller private sykehus andre helseregioner har avtale, grunnet midlertidig opphold, fritt behandlingsvalg eller manglende kompetanse eller kapasitet i egne helseforetak.

Helse Sør-Øst sitt kjøp av helse tjenester fra andre regioner utgjorde 517 millioner kroner i 2021 mot 451 millioner kroner i 2020, tilsvarende salg utgjorde 1 125 millioner kroner i 2021 mot 1 048 millioner kroner i 2020.

Andre transaksjoner med de andre helseregionene er i hovedsak knyttet til felles prosjekter, delvis initiert av eier.

Det vesentligste av transaksjoner i foretaksgruppen Helse Sør-Øst er det regionale helseforetakets andel av inntekter fra eier / staten som benyttes til finansiering av datterforetakenes oppgaver innenfor spesialisthelsetjenesten, se note 1. Ordinært kjøp og salg av varer og tjenester mellom helseforetak i Helse Sør-Øst i 2021 utgjorde 14 660 millioner kroner. Salg fra Sykehusapotekene HF til øvrige helseforetak utgjorde om lag 22 prosent av dette, mens tjenestesalg fra Sykehuspartner HF til øvrige helseforetak utgjorde om lag 27 prosent. Konserninterne kjøp/salg av helse tjenester utgjorde 27 prosent av den totale konserninterne omsetningen.

Alle helseforetakene og det regionale helseforetaket har kartlagt og dokumentert hvorvidt ledende ansatte og styremedlemmer eller disses nærstående har verv eller eierinteresser som kan tenkes å komme i konflikt med relasjoner foretakene har til andre aktører. Ingen slike relasjoner er avdekket.

De regionale helseforetakene eier fem felleskontrollerte virksomheter per 31.12.21, jf. note 12. Disse foretakene skal understøtte spesialisthelsetjenesten på ulike måter. I 2021 har Helse Sør-Øst RHF gitt tilskudd, korrigert for avgreninger, og kjøpt tjenester i henhold til tabell under:

(Alle tall i NOK 1000)	Tilskudd/kjøp av tjenester
Luftambulansetjeneste HF	290 952
Helsetjenestens driftsorganisasjon for nødnett HF	52 491
Pasientreiser HF	80 794
Sykehusbygg HF	11 500
Sykehusinnkjøp HF	91 371
SUM	527 108

Note 24 - Eiers styringsmål

(Alle tall i NOK 1000)

Helse Sør-Øst RHF		Foretaksgruppen		
2020	2021	2021	2020	2002-2021
862 539	728 865	2 077 914	2 592 997	7 944 441
0	0	0	0	2 239 186
0	0	0	0	2 932 379
862 539	728 865	2 077 914	2 592 997	13 116 006
0	0	0	0	153 774
862 539	728 865	2 077 914	2 592 997	13 269 780
0	0	0	0	4 556 100
862 539	728 865	2 077 914	2 592 997	8 713 680

I perioden 2002-2010 har det vært ulike korrigeringer mellom regnskapsmessig årsresultat og det årsresultatet Helse- og omsorgsdepartementet har stilt krav til. Forskjellen utgjør i all hovedsak justeringer for at bevilgningene fram til og med 2007 ikke dekket fulle regnskapsmessige avskrivninger og ulike resultatkrav knyttet til pensjonskostnader. I perioden 2002-2006 ble underfinansieringen håndtert gjennom å stille krav til et "korrigert resultat", mens det i 2007 ble stilt krav til et negativt regnskapsmessig årsresultat på et nivå tilsvarende korrigeringene.

I årene 2011 til 2013 stilte eier krav om at foretaksgruppen skulle gå i økonomisk balanse. Dette innebar at foretaksgruppens samlede ressursbruk til både drift og investeringer skulle holdes innenfor de rammer som følger av Stortingets vedtak. Det var følgelig ikke anledning til regnskapsmessig underskudd eller bruk av driftskreditt utover de rammene som Stortinget bevilget.

I 2014 ble pensjonskostnadene redusert betydelig på grunn av innføring av nye uførepensjonsregler og levealdersjustering for offentlige tjenestepensjonsordninger for personer født i 1954 eller senere. Ved behandling av Prop. 23 S (2014–2015) ble basisrammen til de regionale helseforetakene for 2014 redusert med 5 040 millioner kroner. Kostnadsreduksjon utover redusert basisramme ble disponert til å styrke foretakenes egenkapital, tilsvarende 10 100 millioner kroner. Resultatkravet for 2014 for Helse Sør-Øst ble fastsatt til et positivt resultat på 5 436,1 millioner kroner.

For årene 2015 - 2021 har eier forutsatt at Helse Sør-Øst innretter virksomheten innenfor økonomiske rammer og krav som følger av Prop 1 S, foretaksmøter og oppdragsdokumentene slik at sørge-for-ansvaret oppfylles og at det legges til rette for en bærekraftig utvikling over tid.

Note 25 - Covid 19

Pandemisituasjonen i landet har vært uforutsigbar gjennom 2021. Det har gjennom året vært økte smittetall med et økt antall innleggelser og det er iverksatt tiltak for å møte denne situasjonen. Selv om driftssituasjonen til helseforetakene fortsatt er utfordrende, er helsetjenesten samlet sett bedre rustet i mars 2022 enn for ett år siden.

Helse Sør-Øst må også i 2022 være forberedt på lokale smitteutbrudd og sykdom i befolkningen, med høyt sykefravær som den største utfordringen.

Det er sannsynlig at pandemien vil påvirke ventetider, aktivitet og økonomi også i 2022.

n
år

Helse Sør-Øst RHF årsberetning 2021

Helse Sør-Øst RHF har levert gode resultater innen flere områder i 2021 til tross for store utfordringer og uforutsigbarhet som følge av pandemien. Hovedoppgavene pasientbehandling, utdanning av helsepersonell, forskning og opplæring av pasienter og pårørende har vært ivaretatt i tråd med de føringer eier har gitt i oppdragsdokument og foretaksmøteprotokoller.

Helse- og omsorgsdepartementets styringskrav for 2021 er søkt innfridd. Måloppnåelsen er ikke god nok innen enkelte områder. Arbeidet med forbedring og læring må fortsatt prioriteres høyt. Det er fortsatt et potensial for økt kvalitet og reduksjon av uønskede hendelser i tjenesten.

Det økonomiske resultatet i Helse Sør-Øst er i 2021 bedre enn budsjett. Samlet er det kontroll på økonomien. Resultatet gir bedre inngang til 2022 enn forutsatt. Det er imidlertid usikkerhet knyttet til de økonomiske konsekvenser av pandemien på lengre sikt. Behovet for nye investeringer er stort. Riktig omfang og prioritering av investeringsprosjektene er viktig for å sørge for god kvalitet i pasientbehandlingen.

HELSE SØR-ØST

Helse Sør-Øst er landets største helseregion og omfatter fylkene Agder, Innlandet, Oslo, Vestfold og Telemark og Viken med til sammen 3,1 millioner innbyggere.

Gjennom 2021 har foretaksgruppen hatt gjennomsnittlig 81 000 ansatte som har utført 65 220 årsverk. Omsetningen i 2021 var 95 861 millioner kroner.

Helse Sør-Øst RHF skal i henhold til spesialisthelsetjenesteloven sørge for at personer med fast bopel eller oppholdssted innen helseregionen tilbys spesialisthelsetjeneste i og utenfor institusjon. Det regionale helseforetaket er både eier av helseforetakene og bestiller av tjenester. Spesialisthelsetjenestens lovpålagte oppgaver er pasientbehandling, utdanning, forskning og opplæring av pasienter og pårørende.

Virksomheten omfatter somatiske sykehus, spesialisthelsetjenester innen psykisk helsevern (PHV) og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB), habilitering- og rehabiliteringstjenester, laboratorietjenester, radiologitjenester, prehospitaltjenester, pasienttransport, nødmeldetjeneste og drift av sykehusapotek, samt støttefunksjoner som IKT-tjenester og annet.

Per 31. desember 2021 eier Helse Sør-Øst RHF elleve helseforetak og har langsiktige avtaler med fem private ideelle sykehus. Helse Sør-Øst RHF har sammen med de andre regionale helseforetakene etablert fem felleseide helseforetak. Det regionale helseforetaket har avtale med cirka 950 923 avtalespesialister og en stor avtaleportefølje med andre private leverandører av helsetjenester.

Kommentert [BS1]: Styreleder vil ha eksakt tall, ikke cirka

Helse Sør-Øst RHF har sitt hovedkontor på Hamar.

Visjon og utviklingsplan

Helse Sør-Øst RHF's visjon er å skape gode og likeverdige helsetjenester til alle som trenger det, når de trenger det. Regional utviklingsplan 2035 ligger til grunn for utviklingen i Helse Sør-Øst frem mot 2035, og har som mål å fremme:

- Bedre helse i befolkningen, med sammenhengende innsats fra forebygging til spesialiserte helsetjenester

- Kvalitet i pasientbehandlingen og gode brukererfaringer
- Godt arbeidsmiljø for ansatte, utvikling av kompetanse og mer tid til pasientbehandling
- Bærekraftige helsetjenester for samfunnet

PANDEMISITUASJONEN

Flere smittebølger har i 2021 begrenset mulighetene til å levere planlagt pasientbehandling i ønsket omfang. Arbeidet med å opprettholde og styrke aktiviteten i perioder med lite smitte i samfunnet har vært en prioritert oppgave. Helse Sør-Øst RHF har fulgt aktivitetsutviklingen og tiltak i helseforetakene tett for å bidra til best mulig kapasitetsutnyttelse, slik at etterslepet i planlagt virksomhet er redusert.

Behovet for helsehjelp innen psykisk helsevern har økt betydelig under pandemien, spesielt blant barn og unge. Helseforetakene har økt aktiviteten innen psykisk helsevern for barn og unge for å møte et økt antall henvisninger. Helse Sør-Øst RHF har også hatt oppmerksomhet på fagområder innen somatikk med lang ventetid (blant annet øye, øre-nese-hals og ortopedi) og intensivkapasitet. Det har vært arbeidet med tiltaksplaner, blant annet for økt rekruttering, samarbeid med avtalespesialister, bedre logistikk og utnyttelse av kapasitet i form av styrket bemanning ved poliklinikker og bruk av telefon- og videokonsultasjoner. For å redusere ventetider og styrke behandlingstilbudet har Helse Sør-Øst RHF, på oppdrag fra Helse og omsorgsdepartementet, utvidet omfanget av anskaffelser fra private leverandører innen psykisk helsevern, rehabilitering, somatikk, bildediagnostikk og laboratorietjenester.

Erfaringene med pandemihåndteringen fra 2020 ga et godt grunnlag for å møte nye smittebølger, samtidig som vaksinerings av ansatte har vært viktig for å opprettholde en tilstrekkelig kapasitet. Helseforetakene har gjennom 2021 i større grad opprettholdt øvrig pasientbehandling og andre kjernefunksjoner som forskning og undervisning.

Helse Sør-Øst RHF, helseforetakene og sykehusene har i perioder av 2021 vært i økt beredskap. Det har i disse periodene vært avholdt regelmessige beredskapsmøter. Private avtalepartener er ivare tatt gjennom egne møter for informasjon og dialog. I tillegg har det vært tett samarbeid med Helse- og omsorgsdepartementet, Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet, de øvrige regionale helseforetakene, kommuner og statsforvaltere om håndtering av pandemien.

Helse Sør-Øst RHF har i 2021 hatt ansvar for å ivareta flere nasjonale oppdrag knyttet til anskaffelse, logistikk og lagerhold av smittevernustyr, legemidler og medisinsk-teknisk utstyr, herunder respiratorer, laboratorieutstyr og andre forbruksartikler. Tilgangen til utstyr har vært god i 2021 og har ikke

begrenset pasientbehandlingen. Helse Sør-Øst RHF og Sykehusinnkjøp HF har forestått anskaffelser av store mengder antigen hurtigtester for bruk til testing i kommunene, helseinstitusjoner, undervisningssektoren, ved grensepasseringer og til selvtesting i befolkningen.

Oppdraget om å kunne utføre PCR-analyser for SARS-CoV-2, tilsvarende fem prosent av befolkningen per uke, har vært videreført gjennom 2021. Analysevolumet har ved flere anledninger ligget over dette nivået. Det er etablert en beredskapsordning for overføring av analysevolumer til storvolumlaboratoriene ved Oslo universitetssykehus HF og Akershus universitetssykehus HF.

Styret er jevnlig orientert om status for pandemien og håndteringen av denne. Informasjon og samhandling med brukerutvalg og tillitsvalgte er vektlagt. Publikum og media er gitt løpende informasjon om håndtering av situasjonen.

PASIENTBEHANDLING

Hovedrapporteringen om pasientrettet virksomhet skjer i årlig melding til Helse- og omsorgsdepartementet. «Årlig melding for 2021» er tilgjengelig på www.helse-sorost.no.

Aktivitet

Samlet aktivitet, målt i antall ISF-poeng, for døgnopphold, dagopphold og poliklinikk innen somatikk er 5,7 prosent høyere i 2021 enn i 2020. Innen døgnbehandling somatikk er det en økning på 5,9 prosent, innen dagbehandling en økning på 5,8 prosent, mens det innen poliklinikk er en økning på 5,0 prosent.

Innen psykisk helsevern for voksne ble aktiviteten i antall polikliniske opphold sammenliknet med 2019 økt med 3,3 prosent, mens aktiviteten for barn og unge ble økt med 15,4 prosent. Innen TSB ble aktiviteten redusert med 4,0 prosent. Målet om økt aktivitet for disse tjenesteområdene ble oppnådd for psykisk helsevern barn og unge og for psykisk helsevern samlet i henhold til kravet fra eier om høyere vekst innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling enn for somatikk (Prioriteringsregelen).

Kommentert [BS2]: Styreleder skriver: - Må referere til (uleseelig)-regelen

Ventetider og fristbrudd

Om lag to tredeler av innleggelsene innen somatikk ved sykehusene er definert som «øyeblikkelig hjelp». Disse pasientene legges inn uten ventetid.

Gjennomsnittlig ventetid for pasienter som har fått helsehjelpen påstartet for alle tjenesteområder sett under ett var 59,2 dager i 2021. Dette er en reduksjon på 2,9 dager sammenliknet med 2020 hvor ventetiden samlet sett var 62,1 dager.

I 2021 var gjennomsnittlig ventetid for hvert tjenesteområde:

- 60,8 dager innen somatikk
- 45,4 dager innen psykisk helsevern for voksne
- 47,8 dager innen psykisk helsevern for barn og unge
- 32,1 dager innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling

Antall langtidsventende (pasienter med ventetid over ett år) har økt fra 2 179 i desember 2020 til 2 387 i desember 2021.

Per desember 2021 var andelen pasienter med passert planlagt tid for behandling 10,8 prosent. Målet om å overholde en større andel av pasientavtalene sammenliknet med 2020 og målet om å overholde ventetidskravene innfris ikke innen noen av tjenesteområdene. Hovedårsaken er koronapandemien og smitteverns- og beredskapstiltakene som er satt i verk for å håndtere situasjonen. I oktober og november 2021 ble aktiviteten i tillegg påvirket av en epidemi av RS-virus. Innen enkelte områder er ventetidene påvirket av at mange pasienter selv har avbestilt timer eller vært i en situasjon som har gjort at de ikke har kunnet møte til oppsatte timer. Helseforetakene har tilpasset aktiviteten og levert et stort antall tjenester til tross for pandemien.

Helse Sør-Øst RHF har i 2021 fordelt nær 108 millioner kroner til en midlertidig ordning som skal stimulere til gjennomføring av forbedringstiltak for å redusere ventetider og forbedre kapasitetsutnyttelsen ved poliklinikker. Tiltak innen psykisk helsevern for barn og unge og fagområder der lang ventetid gir høy risiko for forverring av tilstanden, er blitt prioritert.

Pakkeforløp for kreft

Alle 26 pakkeforløp for kreft er innført ved helseforetak og sykehus i regionen. Pakkeforløp for kreft har vært et prioritert område i 2021, også under den pågående pandemien. Antall henvisninger i 2021 er tilnærmet på samme nivå som tidligere år.

I 2021 ble 77 prosent av kreftpasientene inkludert i pakkeforløp. Av disse ble 73 prosent behandlet innen standard forløpstid slik dette er definert for det enkelte pakkeforløp. Målkravet på andel inkluderte på 70 prosent er nådd, men kravet om at hvert enkelt forløp skal ha en måloppnåelse på 70 prosent er ikke innfridd. 18 av 26 pakkeforløp oppnår en samlet måloppnåelse over 70 prosent. I 2021 er det arbeidet målrettet med enkelte pakkeforløp, og det arbeides for å bedre overgangene i forløp der pasienten behandles ved flere enn ett helseforetak.

Pakkeforløp for psykisk helsevern og rusbehandling

Arbeidet med å innføre pakkeforløp for psykisk helsevern og rusbehandling har fortsatt i 2021. Dette arbeidet har høy prioritet. Andel pakkeforløp innen anbefalt forløpstid for utredning for alle pakkeforløp psykisk helsevern voksne og TSB i Helse Sør-Øst er 71,6 prosent, som er lavere enn målet på 80 prosent, men over det nasjonale gjennomsnittet på 69,2 prosent. Andel pasienter utredet innen anbefalt forløpstid for pakkeforløp psykisk helsevern voksne er 75,3 prosent, og andel pasienter utredet innen anbefalt forløpstid innen psykisk helsevern barn og unge er 60,4 prosent. Andel utredet innen anbefalt forløpstid for TSB er 84,5 prosent.

Andel pakkeforløp innen anbefalt forløpstid, fra klinisk beslutning til første evaluering i poliklinikk i alle pakkeforløp psykisk helsevern og TSB i Helse Sør-Øst var 44,1 prosent. Dette er lavere enn kravet på 80 prosent, men over det nasjonale gjennomsnittet på 43,2 prosent.

Korridorpasienter

For å ivareta pasientsikkerhet og kvalitet skal ikke pasienter ligge på korridor.

Andel pasienter i korridor er på 0,8 prosent i 2021, mens andelen var 0,7 prosent i 2020. Imidlertid fører høyt belegg på enkelte sengeposter til fortetning i eksisterende pasientrom og at alternative areal benyttes for å redusere omfanget av pasienter på korridor.

Kommentert [BS3]: Dette forholdet tok Kirsten opp i styremøtet. Ønsket en setning om dette, ingen protester. Jeg har fått dette setningen på sms fra henne.

Kapasitetsvurderinger

Den totale kapasiteten for spesialisthelsetjenester bestemmes av en rekke forhold som personell, bygg, utstyr og hvordan tjenestene organiseres – for eksempel forholdet mellom døgnbehandling og dagbehandling/poliklinikk, organisering av pasientforløp, samhandling med kommunehelsetjenesten og bruk av teknologi og digital hjemmeoppfølging. Indikatorer som følges, er blant annet utvikling i pasientpågang, liggetider, ventetider, reinnleggelse og korridorpasienter. I 2021 har det vært særlig oppmerksomhet om å finne en god balanse mellom ordinær drift og håndtering av pandemi, hvor kapasitet for intensivbehandling har vært et viktig innsatsområde. Helse Sør-Øst RHF har i perioder i 2021 iverksatt regional koordinering av intensivbehandling for å fordele belastningen av covid-19 pasienter mer jevnt.

Det pågår flere store utviklings- og byggeprosjekter i regionen, både innen somatikk og innen psykisk helsevern. Det gjøres framskrivninger og analyser av bruk av helsetjenester i tillegg til behovsvurderinger. I 2021 sluttførte de regionale helseforetakene et arbeid med å utvikle ny modell for framskrivninger i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Arbeid med ny modul for framskrivninger innen somatikk har startet opp.

Helse Sør-Øst RHF har de senere årene vurdert kapasitetsutfordringene i hovedstadsområdet som grunnlag for prosjekter, blant

annet ved planlegging av Nye Oslo universitetssykehus og avlastning av Akershus universitetssykehus HF. Arbeid for å bedre oppgavedeling mellom sykehusene i Oslo er videreført. De private ideelle sykehusene får flere oppgaver og øker behandlingen av pasienter i eget opptaksområde.

Særlig Akershus universitetssykehus HF, Sykehuset Østfold HF og Sykehuset Telemark HF har over tid hatt utfordringer med høyt belegg. Prosjekter for kapasitetstilpasninger ved disse helseforetakene pågår.

KVALITET OG PASIENTSIKKERHET

En vesentlig premis for å skape en helsetjeneste med god kvalitet er å sørge for trygg og sikker pasientbehandling. Kunnskapsbasert praksis, helhetlige pasientforløp og kontinuerlig kompetanseutvikling er forutsetninger for pasientsikkerhet og pasientbehandling av høy kvalitet. For mange pasienter rammes av uønskede hendelser. Arbeidet med pasientsikkerhet og kvalitet har høy prioritet i foretaksgruppen.

Styret vedtok i februar 2021 en egen delstrategi for pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring. Strategien peker blant annet på sikkerhetsorientert ledelse og kompetanse om pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring. Foretaksgruppen arbeider aktivt med oppfølging av denne strategien.

Kvalitets- og pasientsikkerhetsarbeidet skal være en integrert del av helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet (HMS-arbeidet). Både forskning og praksis viser at arbeidsmiljø og organisasjonskultur påvirker pasientsikkerhet og kvalitet. Foretaksgruppen arbeider med å legge til rette for forbedring og læring på tvers. Arbeidet med arbeidsmiljø og HMS vies stor oppmerksomhet.

Høsten 2021 ble det startet et arbeid med regionalt digitalt innføringskurs for HMS og pasientsikkerhet. Tittelen på kurset er: *Trygge medarbeidere – trygge pasienter!* Målgruppen for kurset er alle medarbeidere.

Pasientskader

Ifølge rapporten «Pasientskader i Norge 2020» som ble publisert i 2021 oppstod det i 2020 en pasientskade ved 13,1 prosent av somatiske sykehusopphold i Norge, mot 12,4 prosent året før, målt med metoden Global Trigger Tool (GTT). I perioden 2012 til 2020 er det en svakt nedadgående trend i omfanget av pasientskader for alle alvorlighetsgrader samlet, målt med denne metoden. I samme periode er det en 59 prosents reduksjon i skader som bidro til at pasienten døde.

I 2020 var de hyppigste typene pasientskader legemiddelrelatert skade, urinveisinfeksjon, postoperativ sårinfeksjon og annen kirurgisk komplikasjon. En samlet optelling av skadetyper knyttet til kirurgi, viser at disse forekommer i 4,8 prosent av alle sykehusopphold.

Medisinske kvalitetsregistre

Arbeid med forbedring og læring er et prioritert område. Det eksisterer 53 nasjonale medisinske kvalitetsregistre. Data fra kvalitetsregistre er tilgjengelig for helseforetak og sykehus og danner utgangspunkt for forbedringsarbeid.

Antibiotikastyring og antibiotikaresistens

Antibiotikaresistens er en betydelig utfordring nasjonalt og globalt. Økning av multiresistente bakterier krever ekstra innsats i det enkelte helseforetak og sykehus.

Sykehusapotekenes legemiddelstatistikk viser en reduksjon i bruken av bredspektrert antibiotika på 22,5 prosent fra 2012 til 2021 i Helse Sør-Øst. Profilen på forbruket av antibiotika er dreiet til bruk av mindre

bredspektrede typer antibiotika. Imidlertid har pandemien ført til økt behov for innkjøp av bredspektret antibiotika i 2020 og i 2021. Reduksjonen i forbruket er derfor mindre enn forventet ut fra en normalsituasjon.

Norsk Pasientskadeerstatning

Norsk Pasientskadeerstatning (NPE) er et uavhengig statlig forvaltningsorgan underlagt Helse- og omsorgsdepartementet. NPE behandler erstatningskrav fra pasienter som er påført skade etter svikt innen helsevesenet. Antall saker som kom inn fra Helse Sør-Øst var 2 009 i 2020 og 2 106 i 2021. NPE ga i 2021 medhold i 547 saker. Utbetalingene fra NPE til pasienter som er behandlet i Helse Sør-Øst gikk ned fra 485 millioner kroner i 2020 til 413 millioner kroner i 2021.

Rapportering og oppfølging av avvik etter tilsyn

Helseforetakene rapporterer hvert tertial avvik etter tilsyn til Helse Sør-Øst RHF. Et sammendrag av rapportene fremlegges for styret. Dette gir oversikt over antall avvik fra tilsynsmyndighetene og hvilke internkontrollkrav hendelsene er brudd på. Helseforetakene følger opp og lukker de enkelte avvikene og følger i tillegg med på hvilke områder som har gjentagende avvik som trenger ekstra ledelsesmessig innsats.

BRUKERMEDVIRKNING

Brukerutvalget i Helse Sør-Øst RHF er et rådgivende organ for styret og administrasjonen. Det skal blant annet bidra til at pasientenes behov er førende for tjenestenes innhold og struktur når beslutninger tas. Brukerutvalget skal formidle pasientenes og de pårørendes individuelle og generaliserte erfaringer, samt bruke disse kritisk, konstruktivt og fremtidsrettet. Formålet med brukerutvalget er i henhold til mandatet å bidra til gode og likeverdige helsetjenester, brukermedvirkning og god samhandling.

Brukerutvalget er oppnevnt av styret for Helse Sør-Øst RHF etter forslag fra brukerorganisasjonene Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO), Rusmisbrukernes interesseorganisasjon (RIO), Samarbeidsorganet for funksjonshemmedes organisasjoner (SAFO), Kreftforeningen og Pensjonistforbundet.

I foretaksgruppen er brukermedvirkning på systemnivå etablert ved alle sentrale prosesser. Interregionale retningslinjer for brukermedvirkning på systemnivå i helseforetak er vedtatt.

Brukerutvalget har opprettholdt aktivitet selv om det har vært pandemi. Leder av brukerutvalget har deltatt i jevnlig informasjonsmøter som ledelsen har holdt om beredskapsarbeidet.

Økt helsekompetanse hos pasienter er et satsingsområde i regional delstrategi for pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring. Tiltakene omhandler pasient- og pårørendeopplæring, samt kommunikasjon, herunder samvalg og brukermedvirkning.

Styret i Helse Sør-Øst RHF utnevnte nytt brukerutvalg i november 2021. Ny leder er Aina Nybakke, ny nestleder er Odvar Jacobsen. Se ellers Brukerutvalgets årsrapport for 2021 på www.helsesorost.no/brukermedvirkning. Brukerutvalgets uttalelse om Helse Sør-Østs virksomhet i 2021 inngår i Årlig melding 2021.

FORSKNING OG INNOVASJON

Prioriterte områder for forskning og innovasjon er:

- Fortsette arbeidet med å styrke helhetlig og tverrfaglig forskning og innovasjon i regionen
- Knytte bruk av forsknings- og innovasjonsmidler til strategiske satsingsområder i Helse Sør-Øst
- Evaluere effekt av endringer i tjenesteorganisering og nye arbeidsformer
- Bidra til å styrke klinikknær forskning, forskningssvake områder og samarbeid med kommunehelsetjenesten og andre aktører om forskning og innovasjon

Den samlede ressursbruken til forskning og innovasjon i Helse Sør-Øst var i 2021 cirka 3 425 millioner kroner og omfattet 2 372 årsværk. Bidraget fra regionale forskningsmidler, inkludert øremerkede forskningsmidler fra Helse- og omsorgsdepartementet, var i 2021 på 632 millioner kroner.

Helse Sør-Øst RHF støtter forskning med høy vitenskapelig kvalitet og nytteverdi for pasientbehandlingen. Tildeling av innovasjonsmidler er rettet mot teknologisk innovasjon, ofte basert på forskningsresultater, samt mot tjeneste- og brukerdrevet innovasjon.

Helse Sør-Øst RHF koordinerer *Program for klinisk behandlingssforskning (KLINBEFORSK)* på vegne av de regionale helseforetakene. Programmet ble etablert i 2016 og er finansiert gjennom en egen bevilgning over statsbudsjettet. Grunnbevilgningen var på 146,8 millioner kroner for 2021. I tillegg ble det i Revidert nasjonalbudsjett bevilget ytterligere 100 millioner kroner til kjøp og bruk av nye medisiner og behandlingsmetoder gjennom klinisk utprøving for pasientgrupper.

Det pågår et nasjonalt arbeid med å etablere et system for å kartlegge omfanget av kliniske behandlingsstudier i spesialisthelsetjenesten. Målet er å etablere en indikator for aktiviteten innen kliniske behandlingsstudier.

Styret vedtok i mars 2021 at en andel av det regionale helseforetakets midler til forskning fra eget budsjett skal målrettes, med prioritering av:

- Selvmord, selvskaading og selvmordsforebygging
- Rehabilitering
- Sosial og etnisk ulikhet i helse
- Pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring

LEDELSE, UTDANNING OG KOMPETANSE

Kjernen i foretaksgruppens virksomhet er medarbeidere og ledere som med kompetanse og engasjement bidrar til å utvikle en stadig bedre helsetjeneste. Å være med på å utvikle en bedre helsetjeneste gir stolthet, arbeidsglede og bidrar til et helsefremmende arbeidsmiljø.

Hovedsatsingsområdene fremover er styrking av ledelse, riktig kompetanse, god ressursstyring og tilstrekkelig utdanningskapasitet. Videreutvikling av tjenesten skal bygge på god involvering av medarbeidere og brukere. Dette er avgjørende for å oppnå ønsket utvikling.

En del av utfordringsbildet knytter seg til åpenhet og dialog. Det legges vekt på et tillitskapende arbeid mellom ansatte, tillitsvalgte og ledelse. Dette er et lederansvar.

Utdanning og kompetanseutvikling

Styret i Helse Sør-Øst RHF vedtok i august 2021 «Regional delstrategi for utdanning og kompetanse».

Strategien skal bidra til at spesialisthelsetjenesten i regionen er i stand til å møte fremtidens behov for kompetanse og helsepersonell. Den tydeliggjør hvordan Helse Sør-Øst arbeider med og prioriterer området utdanning og kompetanseutvikling.

Utdanningsoppgaven for helseforetakene omfatter arbeid med praksisplasser, læreplasser og turnusplasser innen helse- og sosialfaglig grunn-, videre-/etter- og masterutdanning, samt spesialistutdanning av ulike yrkesgrupper. Helseforetakene i Helse Sør-Øst er store utdanningsinstitusjoner med over 10 000 praksisplasser for studenter, 150 turnusplasser for fysioterapeuter, nesten 500 LIS-1 stillinger, 330 lærlingeplasser og over 2 800 leger i spesialisering. I tillegg drives det omfattende opplæring, vedlikehold og videreutvikling av alle medarbeideres kompetanse.

Planen er inndelt i syv satsningsområder med ulike tiltak. Utdanning av spesialsykepleiere og økt kvalitet i og kapasitet innen praksisstudiene og lærlingeordningen er blant satsningsområdene.

BEMANNING

God ressursstyring og bemanningsplanlegging er viktig for å få bedre samsvar mellom aktivitet og bemanning. Helse Sør Øst har jobbet med å få til bedre kompetansesammensetning i forhold til aktivitet og økt pasientsikkerhet som følge av redusert uønsket variasjon i bemanning. Dette har vært viktig for å opprettholde tilstrekkelig bemanning i en krevende periode med pandemi.

Nivået for deltid i hele foretaksgruppen ligger nå på 24,8 prosent i faktisk andel deltid.

Samlede lønnskostnader eksklusive pensjon er på om lag 49 milliarder kroner. Helseforetakene i foretaksgruppen kjøpte vikartjenester, det vil si innleie av helsepersonell, for 618 millioner kroner i 2021. Dette tilsvarer om lag 1,25 prosent av samlede lønnskostnader. Kostnadene til innleie av helsepersonell er noe høyere enn tidligere år. Hovedutfordringen er knyttet til behandlere innen psykisk helsevern og utvalgte spesialsykepleiergrupper, særlig for å dekke ferie, kveld, natt og helgearbeid. Det har vært stort behov for ekstra ressurser knyttet til pandemien, men det har ikke vært mulig å øke tilgangen tilsvarende.

Arbeidet med å rekruttere og beholde egne ansatte, og det å fremme en heltidskultur har vært prioritert i 2021.

Sykefravær

Helse Sør-Øst skal legge til rette for at sykefraværet er så lavt som mulig. Å redusere sykefraværet er en prioritert oppgave i alle helseforetak. Foretaksgruppen hadde i 2021 et samlet sykefravær på 8,1 prosent, sammenlignet med 8,0 prosent i 2020. Særlig i overgangen til 2022 var det pandemirelaterte fraværet svært høyt.

Skader, vold og trusler

HMS og arbeidsmiljø er en integrert del av Helse Sør-Østs delstrategi for pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring. Å utvikle mer sikkerhetsorientert ledelse er et av satsningsområdene i delstrategien. I 2021 er det etablert en læringsarena for HMS og pasientsikkerhet med deltagere fra regionalt innsatssteam for pasientsikkerhet og HMS-ledernetverket. Sikkerhetsorientert ledelse var tema for læringsarenaen i desember.

Helseforetakene rapporterer tertialvis antall vold- og trusselhendelser mot ansatte. Helseforetakene arbeider forebyggende med risikoreducerende tiltak, opplæring i volds- og trusselhåndtering og risikovurderinger for å ivareta sikkerheten til de ansatte.

Likestilling og diskriminering

Aktivitets- og redegjørelsesplikten etter likestillings- og diskrimineringsloven er et viktig verktøy for å oppnå reell likestilling. For å oppnå likestilling kreves det i tillegg til et diskrimineringsvern for enkeltindivider også en aktiv innsats fra arbeidsgivere og myndigheter. I årsberetningen skal det redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling i virksomheten, og hva som konkret gjøres for å oppfylle den lovpålagte aktivitetsplikten for å fremme likestilling og hindre diskriminering.

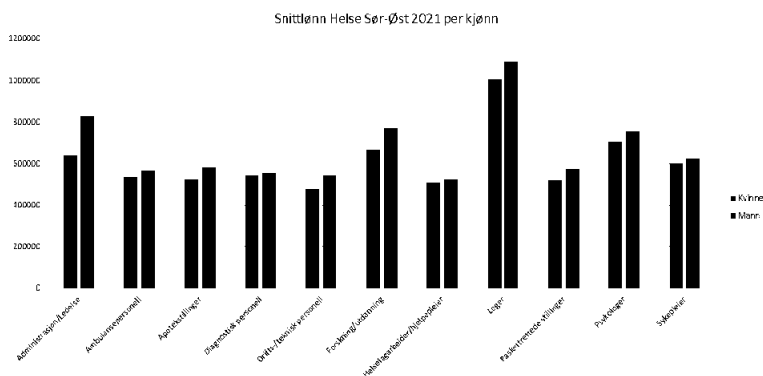
Helseforetakene er selvstendige juridiske enheter og redegjør nærmere i egne årsberetninger for sin oppfyllelse av aktivitetsplikten. jf. Likestilling- og diskrimineringsloven § 26.

For foretaksgruppen sett under ett, er det god balanse mellom kvinner og menn i styrene i det regionale helseforetaket, helseforetakene og i brukerutvalget. Det er fem kvinner og seks menn i styrelederposisjon i helseforetakene.

Helse Sør-Øst RHF har nå en mann som administrerende direktør. Siden etableringen i 2002 har det i 17 år vært en kvinne i denne posisjonen. Ved utløpet av 2021 var fem av elleve administrerende direktører i helseforetakene kvinner. I det regionale helseforetakets ledergruppe er tre av ni medlemmer kvinner.

Det er gjennomført kartlegging av gjennomsnittslønn i utvalgte stillingsgrupper, andel deltid og andel nyansatte fordelt på kjønn i foretaksgruppen i Helse Sør-Øst for 2021. Kartleggingen viser at menn i gjennomsnitt tjener mer enn kvinner i alle yrkesgrupper som er kartlagt. Forskjellen i lønn mellom kjønnene er størst i gruppene administrativt/ledelse, forskning/utdanning og leger.

Kvinner arbeider mer deltid enn menn i de fleste yrkesgrupper, med unntak av leger, forskning/utdanning og pasientrettede stillinger. Andel nyansatte i 2021 viser en overvekt av kvinner i alle stillingsgrupper, med unntak av drift/teknisk personell. Dette er i tråd med den høye andelen kvinner i sektoren. Kartleggingene viser at det fortsatt gjenstår arbeid for å få til mer likestilling i helseforetakene.

Alle helseforetakene er IA-bedrifter som skal arbeide for et inkluderende arbeidsliv. Foretaksgruppen skal, ved å tilby muligheter og fleksibilitet i en aktiv livsfasepolitikk, søke å være en attraktiv arbeidsgiver i alle faser av livet. Gjennom dette skal regionen beholde verdifull kompetanse og erfaring som ellers kunne gått tapt. Som arbeidsgiver skal foretaksgruppen legge forholdene til rette for inkludering og mangfold. I 2021 har helseforetakene innført *Likestilt rekruttering* som innebærer at ansettelsesprosessene ivaretar alle kvalifiserte søkere, uavhengig av bakgrunn, nedsatt funksjonsevne og «hull i CV».

Helse Sør-Øst RHF

Virksomheten ved Helse Sør-Øst RHF består av administrative stillinger og verv. Ved utgangen av 2021 var det 200 ansatte, hvorav 117 kvinner og 83 menn. For virksomheten gir dette en kjønnsfordeling med en overvekt av kvinner med 58,5 prosent kvinner og 41,5 prosent menn.

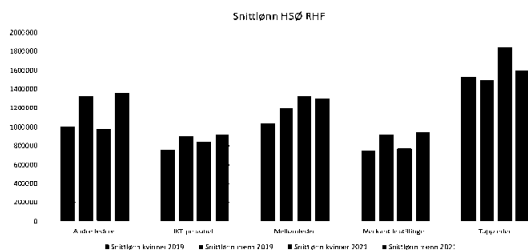
Helse Sør-Øst RHF gjennomfører årlige medarbeiderundersøkelser (ForBedring) for å fange opp utfordringer knyttet til HMS, arbeidsmiljø, likestilling og diskriminering. Resultatene fra ForBedring-undersøkelsen følges opp på ledernivå, og i samarbeid med egne ansatte ved den enkelte enhet. Oppfølgingsarbeidet skal resultere i en egen handlingsplan for områder som skal forbedres og/eller bevares.

De tillitsvalgte og verneombudet blir involvert i behandlingen av saker som gjelder det regionale foretaket.

Helse Sør-Øst RHF skal ha en lønnspolitikk som bidrar til å rekruttere, utvikle og beholde godt kvalifisert personale. Lønnsystemet skal bidra til å styrke arbeidsmotivasjonen og verdiskapingen. Kartleggingen av lønn fordelt på kjønn viser at det kan være behov for å videreutvikle lønnspolitikken i Helse Sør-Øst RHF på enkelte områder, herunder se nærmere på behovet for å utjevne lønnsforskjeller mellom kjønn i noen stillingsgrupper.

Kommentert [B55]: Styreleder har satt en strek under «i gjennomsnitt 200 ansatte». Han liker ikke ca-tall. Kan vi endre denne setningen til å fortelle tall per 31.12.? Tallet er 200.

Snittlønn Helse Sør-Øst RHF 2019 og 2021

ForBedring-undersøkelsen i helseforetakene i Helse Sør-Øst

Undersøkelsen ForBedring ble i 2021 gjennomført med tilfredsstillende deltakelse. Helse Sør-Øst RHF følger opp foretakenes oppfølging av resultatene i ForBedring-undersøkelsen gjennom faste oppfølgingsmøter med helseforetakene, i lederlinjen internt i helseforetakene og i nettverksarenaer hvor helseforetakene møtes og deler erfaringer med gjennomføring og oppfølging av undersøkelsen. Sikkerheten til ansatte og pasienter har vært et sentralt tema i 2021. Pandemien har krevd en ekstraordinær innsats innen dette området, og arbeidet videreføres så lenge pandemien gir særskilte utfordringer for sykehusene.

DIGITALISERING OG IKT

Arbeidet med å etablere og videreutvikle felles IKT-infrastruktur i foretaksgruppen pågår i regi av Sykehuspartner HF. Dette er avgjørende for foretaksgruppen for å understøtte felles regionale løsninger, mobile løsninger, fremtidig digitalisering og en kostnadseffektiv teknisk drift og forvaltning.

Styret vedtok i mai 2020 ny og oppdatert delstrategi for teknologiområdet i foretaksgruppen. Strategien understøtter Regional utviklingsplan 2035 og gir en klar og tydelig retning for den videre teknologiutviklingen i regionen. Hovedmålet er å ta i bruk ny teknologi for bedre helsehjelp og realisere det nasjonale målbildet i stortingsmeldingen *En innbygger – én journal*, samtidig som målene i den regionale utviklingsplanen understøttes.

Helse Sør-Øst RHF er hovedsamarbeidspart på vegne av de fire regionale helseforetakene i prosjektet *Dokumentdeling via Kjernejournal*. I mars 2021 besluttet Helse Sør-Øst RHF å innføre dokumentdeling via kjernejournal i en stegvis prosess frem mot april 2022. Helse Sør-Øst RHF har i samarbeid med Norsk helsenett SF og Direktoratet for e-helse utviklet og etablert en løsning for deling av journaldokumenter gjennom kjernejournal mellom spesialist- og primærhelsetjenesten. Bruken av løsningen har hittil vist gode resultater, og det foreligger konkrete planer for videre bruk i alle helseregioner.

Helse Sør-Øst RHF har tatt i bruk nye tjenester på *Helsenorge.no*. I 2021 har alle helseforetakene i Helse Sør-Øst sendt ut pasientbrevene digitalt via Helsenorge. Samtidig har helseforetakene tatt i bruk nye brevmalere i klart språk for å forbedre kommunikasjonen med pasientene. I løpet av 2021 har Helse Sør-Øst RHF også videreutviklet og tatt i bruk status på henvisningstjenesten på Helsenorge slik at denne statusen er tilgjengelig digitalt for innbyggerne/pasientene. Det er også levert funksjonalitet på Helsenorge for å kunne klage på avslag og brudd på frist for helsehjelp.

Flere e-helseløsninger er innført og planlagt i 2021:

- Innføring av regional kurve- og medikasjonsløsning ble fullført for alle helseforetakene i Helse Sør-Øst i 2021. Arbeidet med etablering av lukket legemiddelsløyfe vil bygge videre på den etablerte kurve- og medikasjonsløsningen.
- Regional løsning for multimediearkiv er anskaffet for alle helseforetak i regionen. Løsningen skal benyttes for multimedieobjekter fra alle deler av helseforetakenes virksomhet. Multimediearkivet vil, etter hvert som det tas i bruk for stadig flere fagområder, utgjøre en stadig viktigere del av pasientjournalen.
- Regional laboratoriedataløsning er i 2021 tatt i bruk for å støtte livmorhalsprogrammet ved Oslo universitetssykehus HF, Sykehuset i Vestfold HF, Akershus universitetssykehus HF og Sykehuset Østfold HF bruker laboratoriedataløsning for patologi. Sykehuset Østfold HF bruker i tillegg løsningen for generell kjemi og mikrobiologi.
- Behandlingstilbudet *eMestring*, for pasienter med psykiske lidelser, er i 2021 innført ved alle helseforetak i regionen.
- Den nye regionale ambulansjournalen i Helse Sør-Øst er tatt i bruk i ambulansene ved et flertall av helseforetakene i regionen og bidrar til å øke pasientsikkerheten.

Styret i Helse Sør-Øst RHF vedtok i desember 2021 å anskaffe en prosessplattform for skalerbare og fleksible e-helseløsninger. Anskaffelsen skal gjennomføres i 2022.

Styret mottar hvert tertial en samlingsrapport for styrevedtatte regionale IKT-prosjekter og for infrastrukturprogrammet i Sykehuspartner (STIM) inkludert overgangen til Windows 10.

Informasjonssikkerhet

Informasjonsbehandling er en vesentlig del av det å yte gode helsetjenester. Informasjonssikkerhet handler om å sikre informasjonsbehandlingen og inngår i større eller mindre grad i alle systemer og alle ansattes arbeid. Informasjonssikkerhet handler om å kunne levere helsetjenester selv om flom, brann eller digitalt angrep påvirker IKT-systemene. Det handler også om å kunne motstå avansert datainnbrudd, å bygge en kultur der ansatte behandler opplysninger fortrolig, og at digitale støttesystemer gjengir opplysninger uforandret. Ikke minst handler informasjonssikkerhet om at opplysninger om pasienter skal være tilgjengelig for helsepersonell når de trenger dem.

I 2021 har informasjonssikkerhet blitt en mer integrert del av helhetlig virksomhetsstyring, der det er tydeliggjort at informasjonssikkerhet skal inngå som en del av helhetlige beslutninger. Overordnet mål og strategi for informasjonssikkerhet er revidert og styrebehandlet. Trusselbildet er kartlagt av Sykehuspartner HF i samarbeid med Helse Nord IKT.

Helse Sør-Øst har god evne til å avdekke og håndtere hendelser ved et døgnbemannet sikkerhetscenter i Sykehuspartner HF, som også arbeider tett med *HelseCERT*. Cyberangrep skjer hele tiden, og noen ganger vil angriper lykkes. Det er ikke avdekket noen vellykkede cyberangrep mot Helse Sør-Øst i 2021.

BYGG OG EIENDOM

Helseforetaksgruppen forvalter en bygningsmasse på 2 481 000 kvadratmeter brutto areal (BTA). I tillegg leier helseforetaksgruppen 284 000 kvadratmeter. De samlede regnskapsmessige verdiene av eiendomsmassen er 32 716 millioner kroner. Investeringsbudsjett 2021 for utvikling av bygg og eiendom var 4 854 millioner kroner.

Kommentert [B56]: I dette avsnittet har styreleder satt en sirkel rundt «cirka 2,8 millioner» og en strek under 4 854 millioner kroner. Vanskelig å forstå hva han vil? Endret...

Det er arbeidet med planer for å innføre internhusleie i Helse Sør-Øst med målsetting om innføring fra 1. januar 2023. Hovedhensikt er forbedret vedlikehold og optimal bruk av arealer. Prosjekt konseptfase for digitalisering av eiendomsvirksomheten i Helse Sør-Øst er igangsatt. Hensikten med prosjektet er å forbedre kvalitet på eiendomsdata, effektivisere driften, standardisere arbeidsprosesser og forenkle rapportering innenfor alle tjenesteområder i facility management (FM). Med regionalisering av IKT-verktøy på området, er det forventet en vesentlig reduksjon av antall applikasjoner.

En nasjonal avtale for gjenvinningskraft er inngått, og det arbeides med avtale for kjøp av bio-olje. Begge avtalene vil ha en positiv effekt på foretakenes miljøregnskap. Parkeringsveilederen for spesialisthelsetjenesten er revidert i løpet av året. Parkeringsveilederen er til hjelp for planlegging av mobilitetsløsninger ved sykehusene.

Standard for klima og miljø i sykehusprosjekter skal fra 2021 legges til grunn ved planlegging av nye sykehus, større nybygg og rehabiliteringsprosjekter.

Styret i Helse Sør-Øst RHF mottar en samlingsrapport for regionale byggeprosjekter hvert tertial. De regionale byggeprosjektene er store og komplekse prosjekter og utgjør store samfunnsverdier. Prosjektene er av stor betydning både for det aktuelle helseforetaket, regionen og samfunnet ellers.

Samtlige utbyggingsprosjekter følger i hovedsak forutsatte planer for kostnad, tid og kvalitet. Det er i 2021 ikke rapportert om avvik som truer de økonomiske styringsmålene. De risikoelementer og avvik som er rapportert vurderes å være innenfor det risikobildet som må forventes i de fasene som prosjektene er i nå, og innenfor det enkelte prosjektets og prosjektstyrets mulighetsområde for tiltak. Under følger en kort status om hvert av de regionale byggeprosjektene som er under utvikling i Helse Sør-Øst.

Nytt sykehus i Drammen, Vestre Viken HF

Nytt sykehus i Drammen, Vestre Viken HF skal erstatte dagens Drammen sykehus og Blakstad sykehus. Sykehuset vil få integrerte lokaler for somatikk, psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling. I tillegg skal det etableres stråleterapi. Samlet areal er 122 000 kvadratmeter. Prosjekteier er Helse Sør-Øst RHF, og prosjektet er i byggefase. Byggearbeidet skal være avsluttet i løpet av 2024, slik at sykehuset kan tas i bruk trinnvis fra første kvartal 2025. Planen er at sykehuset skal være i full drift fra mai 2025.

Kommentert [B57]: Her skriver styreleder at «For hvert sykehus bør styringsrammer nevnes. Endringer foretatt.

I tillegg har han en setning som jeg ikke forstår?

Styringsrammen for nytt sykehus i Drammen er 9 966 millioner kroner eksklusive tomteerverv (2017-kroner). I dette beløpet inngår kostnader for stråleterapi og ikke-bygg nær IKT. Lånefinansiering ble innvilget i statsbudsjettet for 2017.

Grunnsteinmarkering ble gjennomført 3. september 2021 med deltagelse av daværende statsminister Erna Solberg.

Tønsbergprosjektet, Sykehuset i Vestfold HF

Tønsbergprosjektet ved Sykehuset i Vestfold HF fullfører sykehusutbyggingen i Tønsberg. Prosjekteier har vært Sykehuset i Vestfold HF. Prosjektet omfatter nybygg for sykehusbasert psykisk helsevern med akuttpsykiatri og alderspsykiatri, samt nytt somatikkbygg med akuttsenter, sengeområder, barneavdeling og areal til støtte- og logistikkfunksjoner. Samlet areal er 44 000 kvadratmeter.

Styringsrammen for prosjektet er 2 672 millioner kroner (2014-kroner). Lånefinansiering ble innvilget i statsbudsjettet for 2015. Psykiatribygget sto klart til bruk i mai 2019. Somatikbygget ble overlevert i august 2021, noe tidligere enn planlagt. Prosjektet blir gjennomført innenfor styringsrammen.

Nybygg psykisk helsevern, Sørlandet sykehus HF

Nybygg psykisk helsevern, Sørlandet sykehus HF skal romme sykehusbasert psykisk helsevern og samlokaliseres med øvrig sykehusvirksomhet på sykehusområdet Eg i Kristiansand. Prosjektet omfatter 70 døgnbehandlingsplasser for voksne og ti døgnplasser for barn og unge, samt tilhørende akuttmottak, poliklinikk og nødvendige støtteareal med kontorarbeidsplasser. Bygget blir på 10 800 kvadratmeter. Prosjekteier er Helse Sør-Øst RHF. Byggefasesen startet mai 2020, og planlagt innflytting er april 2023.

Styringsramme for nybygg psykisk helsevern er på 898 millioner kroner (2019-kroner). Lånefinansiering ble innvilget i statsbudsjettet for 2017.

Prosjektet følger oppsatt fremdriftsplan og byggingen går som planlagt.

Radiumhospitalet, Oslo universitetssykehus HF

Nytt klinikkbygg og protosenter ved Radiumhospitalet, Oslo universitetssykehus HF bygges tett ved eksisterende bygg og skal inneholde mange av de aktivitetene som også i dag finner sted ved Radiumhospitalet. I tillegg etableres et protosenter som vil tilby protonterapi som nytt tilbud ved helseforetaket. Samlet areal er cirka 42 000 kvadratmeter. Byggestart var våren 2020, og ferdigstillingsstidspunkt er i 2023, med oppstart drift i april 2024. Prosjekteier er Helse Sør-Øst RHF.

Styringsrammene for nytt klinikkbygg og protosenter er på henholdsvis 3 302 og 1 541 millioner kroner (2018-kroner). Lånefinansiering ble innvilget i statsbudsjettet for 2018.

Samlet fremdrift for prosjektet er noe bak plan. Avviket skyldes i hovedsak lavere produksjon på byggeplass for råbyggsentreprisen. Det er gjennomført tiltak for å opprettholde fremdriften, men samlet fremdriftseffekt er ikke avklart.

Kommentert [BS8]: Her har styreleder skrevet «4,8 (18 kr)» i margen. Jeg tror vi lar teksten stå As Is OK

Oslo storbylegevakt, Oslo universitetssykehus HF

Prosjektet Oslo storbylegevakt omfatter planlegging, detaljprosjektering og bygging av Oslo storbylegevakt på Aker sykehusområde, i samarbeid med Oslo kommune. Oslobygg KF står som byggherre for tiltaket. Oslo kommune ved byrådet for helse, eldre og innbyggertjenester er prosjekteier.

Prosjektet er i byggefase. Oppstart av grunnarbeider var i mars 2020, og storbylegevakten skal være i operativ drift i andre kvartal 2023. Oslo universitetssykehus HF sin andel av styringsrammen utgjør 1 602 millioner kroner (2019-kroner). Helseforetaket vil leie 58 prosent av arealene.

Prosjektet følger planlagt fremdrift og kostnadspådrag.

Kommentert [BS9]: Styreleder vil ha årstall-kroner her

Prosjekt Livsvitenskapsbygget, Oslo universitetssykehus HF

Prosjektet for nytt livsvitenskapsbygg vil understøtte målbildet for videreutviklingen av Oslo universitetssykehus HF og skal bidra til tidligere realisering av faglige og økonomiske gevinster fra samling av laboratoriemiljøet. Statsbygg er byggherre for Livsvitenskapsbygget på vegne av Kunnskapsdepartementet. Det innebærer at Statsbygg ivaretar all prosjektering og bygging, inkludert arealer øremerket Oslo universitetssykehus HF som leietaker. Styret i Helse Sør-Øst RHF har senest ved utgangen av andre tertial 2021 behandlet sak om samlokalisering av deler av Oslo universitetssykehus HF sin virksomhet med Universitetet i Oslo i Livsvitenskapsbygget. Oslo universitetssykehus HF sin andel av styringsrammen utgjør 3 083 millioner kroner (P50, 2021-kroner). Helseforetaket vil leie 31 prosent av arealene. Kunnskapsdepartementet holder på å slutføre utarbeidingen av et rammeverk for partenes felles styring av prosjektet.

Kommentert [BS10]: Styreleder har skrevet «Kostnad» i margen. Vanskelig å forstå.

Nye Aker og Nye Rikshospitalet, Oslo universitetssykehus HF

Prosjektet Nye Aker og Nye Rikshospitalet, Oslo universitetssykehus HF inkluderer etablering av et lokalsykehus på Aker og et samlet og komplett regionsykehus med lokalsykehusfunksjoner på Rikshospitalet. Prosjekteier er Helse Sør-Øst RHF.

I desember 2019 vedtok Stortinget å gi lån til Nye Aker og Nye Rikshospitalet, Oslo universitetssykehus HF. Lånerammen for hele prosjektet er satt til 29 100 millioner kroner (2020-kroner). Styret i Helse Sør-Øst RHF godkjente i november 2020 oppstart av forprosjekt for etappe en av prosjektet. Forprosjektet startet i januar 2021 og er planlagt ferdigstilt i løpet av 2022. Styringsrammen for gjennomføring av forprosjektet er 650 millioner kroner inklusive merverdiavgift. Etappe en av utbygningen forventes ferdigstilt i løpet av 2030.

Kommentert [BS11]: Noen må forsøke å forstå hva styreleder vil ha til med sine kommentarer her? Jeg klarer ikke det.

Ny sikkerhetspsykiatri, Oslo universitetssykehus HF

Ny regional sikkerhetsavdeling i Helse Sør-Øst RHF skal bygges på Ila i Bærum kommune. Styret godkjente i 2017 konseptrapport for ny regional sikkerhetsavdeling. Det har vært tidkrevende å finne en god løsning i forbindelse med reguleringsplanarbeidet, men etter at departementet i februar 2021 vedtok statlig regulering, ble det klart at prosjektet kunne videreføres til forprosjekt. Avklart kapasitet for lokal sikkerhetspsykiatri for Oslo universitetssykehus HF skal inkluderes i forprosjektet, sammen med regional sikkerhetsavdeling og regionalt kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri. I februar 2022 besluttet styret at regional seksjon for psykiatri og utviklingshemning/autisme også skal inngå i prosjektet.

Styringsrammene for ny regional sikkerhetsavdeling er tidligere vedtatt på 862 millioner kroner (2017-kroner). Lånefinansiering ble innvilget i statsbudsjettet for 2021. Ny styringsramme skal behandles i styret i juni 2022.

Samling av sykehusbasert psykisk helsevern, Akershus universitetssykehus HF

Styret i Helse Sør-Øst RHF godkjente i november 2020 konseptrapporten for samling av sykehusbasert psykisk helsevern ved Akershus universitetssykehus HF. Prosjektet omfatter nybygg og ombygging for sykehusbasert psykisk helsevern på Nordbyhagen. Prosjekteier er Akershus universitetssykehus HF. Forprosjektet startet opp i januar 2022.

Økonomisk styringsramme for prosjektet er 815 millioner kroner (P50, 2020-kroner). Prosjektet fikk innvilget finansiering i statsbudsjettet for 2022.

Utbygging somatikk Skien, Sykehuset Telemark HF

Styret i Helse Sør-Øst RHF godkjente i november 2020 konseptrapporten for utbygging somatikk Skien, Sykehuset Telemark HF. Prosjektet omfatter delprosjekter for etablering av stråleterapi, nytt sengebygg, ombygging av akuttmottak og dag- og poliklinikkarealer i Skien. Prosjekteier er Sykehuset Telemark HF.

Økonomisk styringsramme for prosjektet er 1 089 millioner kroner (P50, 2020-kroner). Prosjektet fikk innvilget finansiering i statsbudsjettet for 2022.

Videreutvikling av Sykehuset Innlandet HF

Konseptfasen for Videreutvikling av sykehuset Innlandet HF startet i desember 2021.

Prosjektorganisasjonen er etablert, og det er utarbeidet en overordnet plan for gjennomføring av fasen. Prosjektet skal utrede to alternativer; ett alternativ med et «Mjøssykehus» lokalisert i Moelv, og et null-pluss alternativ, som viderefører dagens sykehusstruktur, men med erstatningssykehus for eksisterende sykehus på Hamar.

Det planlegges å fremme sak for styret i Helse Sør-Øst RHF om valg av hovedalternativ og tomt høsten 2022, og senere av konseptfasen som grunnlag for lånefinansiering.

Kommentert [BS12]: Denne teksten skal – jfr Børn Østeng – inn i stedet for de to avsnittene nedenfor.

Byggetrinn 3, Sunnaas sykehus HF

Styret godkjente i oktober 2021 at prosjektet videreføres til konseptfase. Arbeidet med konseptfasen startet i desember 2021. Prosjekteier er Sunnaas sykehus HF.

Akuttbygg Kristiansand, Sørlandet sykehus HF

Styret godkjente i desember 2021 at prosjektet videreføres til konseptfase. Arbeidet med konseptfasen startet i januar 2022. Prosjekteier er Sørlandet sykehus HF.

Kreft- og somatikkbygg, Akershus universitetssykehus HF

Styret godkjente i oktober 2021 at prosjektet videreføres til konseptfase. Arbeidet med konseptfasen startet i januar 2022. Prosjekteier er Akershus universitetssykehus HF.

Kommentert [BS13]: Styreleder har her skrevet «Sykehuset Østfold»

Stråle- og somatikkbygg Kalnes, Sykehuset Østfold HF

Styret godkjente i februar 2022 oppstart prosjektinnramming for å konkretisere og identifisere nødvendig antall alternativer for videre utredning. Prosjekteier er Sykehuset Østfold HF.

MILJØ OG SAMFUNNSANSVAR

I 2021 har de fire helseregionene sluttet seg til felles klima- og miljømål for spesialisthelsetjenesten. Hovedmålet er å redusere direkte CO₂-utslipp med 40 prosent i perioden 2019-2030. Et langsiktig mål er å ha klimanøytral drift av sykehus innen 2045. Felles klima- og miljømål med indikatorer er innarbeidet i *Rammeverk for miljø og bærekraft i spesialisthelsetjenesten*.

Under FN's klimakonferanse i Glasgow, COP26, sluttet Norge seg til klimakonferansens helseprogram. Programmet har lansert flere tiltak for å styrke helsesystemer slik at de er robuste i møte med klimaendringene.

Spesialisthelsetjenestens rapport for samfunnsansvar 2021 er den fjerde rapporten utarbeidet av de fire regionale helseforetakene. Rapporten omhandler temaområdene klima og miljø, menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og antikorruptjon. Rapportene legges ut på www.helse-sorost.no.

Klimaregnskapet for spesialisthelsetjenesten viser en nasjonal reduksjon i utslipp på 88 900 tonn CO₂ fra 2020 til 2021, tilsvarende 25 prosent.

Covid-19 pandemien har bidratt til å redusere reisevirksomheten til ansatte i Helse Sør-Øst. Reisene med fly er redusert med 80 prosent fra 2019 til 2021, mens tjenestereisene med bil i samme periode er redusert med 42 prosent.

Sykehuset i Vestfold HF sitt nye psykiatribygg er det første komplette sykehusbygget i Norge som er miljøsertifisert etter BREEAM-NOR-standarden. Psykiatribygget, med sine 12 000 kvadratmeter, oppnådde nivået «Very Good» i standarden. Den endelige sertifiseringen ble ferdigstilt av Grønn Byggallianse rett før sommeren 2021.

Sykehusinnkjøp HF ivaretar de regionale helseforetakenes miljøkrav i anskaffelser via felles miljøpolicy for innkjøp. Retningslinjene skal sørge for forutsigbarhet om miljøkrav. Offisielle miljømerker som Svanemerket og EU-blomsten benyttes, samt offentlige kriteriesett der hvor det er mulig. Arbeidet med å fase ut miljø- og helseskadelige stoffer er prioritert.

Helse Sør-Øst skal være førende med å sette etiske krav og miljøkrav i anskaffelser. I 2021 var foretaksgruppen samlede innkjøp av varer og tjenester, inkludert investeringer 31 140 millioner kroner.

ÅRSREGNSKAPET

Helse Sør-Øst RHF avlegger sitt regnskap etter regnskapsloven. I henhold til krav i regnskapsloven bekrefter styret og administrerende direktør at regnskapet er utarbeidet i samsvar med forutsetningene om fortsatt drift. Det vises i denne sammenheng til lovens paragraf fem.

Helseforetakene er konsolidert inn i foretaksgruppens regnskap og over- og underskudd i disse helseforetakene er innarbeidet i resultatet for foretaksgruppen.

Driftsinntektene for foretaksgruppen økte fra 88 513 millioner kroner i 2020 til 95 861 millioner kroner i 2021. For Helse Sør-Øst RHF økte driftsinntektene med 8 050 millioner kroner til 90 862 millioner kroner. Foretaksgruppens driftsinntekter i 2021 fordeler seg med 59 529 millioner kroner i basisramme, 28 734 millioner kroner i aktivitetsbaserte inntekter og 7 598 millioner kroner som andre driftsinntekter. Refusjonssatsen for innsattsstyrt finansiering innen somatikk (ISF-satsen), var 50 prosent både i 2020 og 2021.

Lønns- og andre personalkostnader er den største kostnadsposten i foretaksgruppen og tilsvarer 64 prosent av totale driftskostnader for 2021. Disse kostnadene økte fra 51 328 millioner kroner i 2020 til 56 435 millioner kroner i 2021. For Helse Sør-Øst RHF er den største kostnadsposten kjøp av helsetjenester og tilsvarer 87 467 millioner kroner. Majoriteten av dette kjøpet gjøres via 100 prosent eide helseforetak, mens om lag 10 200 millioner kroner er benyttet til kjøp av helsetjenester fra private kommersielle, private ideelle og fra andre offentlige institusjoner.

Lønnskostnadene for foretaksgruppen, eksklusive pensjonskostnad, arbeidsgiveravgift og andre ytelser har økt med om lag 2 169 millioner kroner, eller 5,4 prosent. Lønnskostnadene for Helse Sør-Øst RHF økte med 2,7 prosent til 180 millioner kroner. Samlet kostnad for innleie av helsepersonell økte fra 516 millioner kroner i 2020 til 618 millioner kroner i 2021.

Ordinære regnskapsmessige avskrivninger for foretaksgruppen økte fra 3 997 millioner kroner i 2020 til 4 154 millioner kroner i 2021. Verdien av varige driftsmidler er skrevet ned med til sammen 33 millioner kroner i 2021.

Foretaksgruppen hadde en netto finansinntekt i 2021 på tre millioner kroner. I 2020 hadde foretaksgruppen en netto finanskostnad på åtte millioner kroner. Netto finansresultat i Helse Sør-Øst RHF endte på om lag 78 millioner kroner, en økning fra 69 millioner kroner i 2020, og skyldes økte renteinntekter på utlån til datterforetak samt en økt likviditetsbeholdning.

Årsresultatet er redusert fra 2 593 millioner kroner i 2020 til 2 078 millioner kroner i 2021. Alle helseforetakene, med unntak av Sykehuset Innlandet HF og Sykehuset Østfold HF, hadde i 2021 positive resultater. Helse Sør-Øst RHF viser i 2021 et positivt resultat på 729 millioner kroner mot 863 millioner kroner i 2020.

Likviditetsbeholdningen for foretaksgruppen per 31.12.2021 var 15 342 millioner kroner, hvorav bundne midler utgjør 2 204 millioner kroner.

Kontantstrømmen for foretaksgruppen fra operasjonelle aktiviteter har i 2021 vært positiv med 5 230 millioner kroner, en reduksjon på om lag 2 000 millioner kroner sammenlignet med 2020. Hovedsaken til reduksjon er noe svakere økonomisk resultat samt økt pensjonspremie. Positiv kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter bidrar til foretaksgruppens evne til å finansiere egne investeringsprosjekter.

Investeringsnivået i foretaksgruppen økte fra 6 064 millioner kroner i 2020 til 7 194 millioner kroner i 2021.

Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter utgjorde 2 205 millioner kroner og skyldes i hovedsak låneopptak til investeringer.

Kommentert [BS14]: Styreleder har streket av i margin utenfor dette avsnittet. Av erfaring vet jeg at dette ikke allid betyr en kommentar, men at han vil peke på dette i sitt innlegg på møtet. Jeg tror ikke vi behøver å endre her. Dette står seg...

FINANSIELL RISIKO OG ANDRE RISIKOOMRÅDER FORBUNDET MED ØKONOMI

Helse Sør-Øst RHF og foretaksgruppen har en betydelig egenkapital. Egenkapitalen i foretaksgruppen var 43 346 millioner kroner ved utgangen av 2021, tilsvarende om lag 50 prosent av totalkapitalen.

Foretaksgruppen har per 31. desember 2021 en samlet brutto pensjonsforpliktelse på 167 377 millioner kroner. Netto pensjonsforpliktelse er 18 707 millioner kroner. Per 31. desember 2021 er det, i tråd med regnskapsloven og Norsk Regnskapsstandard, 31 263 millioner kroner i negative estimatavvik som ikke er resultatført. Dette tilsvarer 72 prosent av egenkapitalen. Pensjonsforpliktelsene vil påvirke helseforetaksgruppens fremtidige likviditet i form av innbetalinger til pensjonsordninger. Styret vurderer egenkapitalsituasjonen i selskapet per 31. desember 2021 som tilfredsstillende.

Helse Sør-Øst RHF har per 31. desember 2021 en ubenyttet driftskredittramme i Norges Bank på 5 339 millioner kroner.

Helse Sør-Øst RHF har rentebærende gjeld og er følgelig eksponert for endringer i rentenivået. Netto økning i rentebærende gjeld i 2021 er 1 641 millioner kroner. Ved utgangen av året er rentebærende langsiktige lån fra Helse- og omsorgsdepartementet 14 991 millioner kroner. Av dette er 8 708 millioner kroner byggelån, mens 6 283 millioner kroner er konvertert til langsiktig lån. Lånene har en nedbetalingstid på opptil 25 år fra konverteringstidspunktet. Av de langsiktige lånene fra Helse- og omsorgsdepartementet har Helse Sør-Øst RHF fast rente på tilnærmet 100 prosent. Vektet gjennomsnittrente på låneporteføljen er 1,22 prosent inkludert leasing (eksklusiv driftskreditt). Rentebindingen har en durasjon på 2,14 år. Av porteføljens rentebinding forfaller 39 prosent fra ett til fem år. Byggelån har flytende rente. Innskuddsrenten i gjeldende bankavtale og renten på driftskreditt er basert på flytende rente. Samlet sett vurderes renterisikoen som akseptabel.

Kommentert [BS15]: I dette avsnittet har styreleder streket under tallene 14 991 kroner og 1,22 prosent. Men ingen kommentarer eller rettelser. OK dette avsnittet.

Inntekter er i all hovedsak overføringer fra Staten ved Helse- og omsorgsdepartementet. Kredittrisikoen anses derfor som lav.

Foretaksgruppen er også til en viss grad eksponert for endringer i valutakurser og råvarepriser gjennom innkjøp av varer og tjenester fra utlandet. Det er etablert en finansstrategi og en forvaltningsstrategi for kjøp av kraft som regulerer sikring av berørte kontantstrømmer ved hjelp av terminkontrakter.

AVLEGGELSE AV REGNSKAPET

Fra årsskiftet 2021/2022 og fram til regnskapet avlegges er det ikke inntruffet forhold av vesentlig betydning som det ikke er tatt hensyn til i regnskapet. Styret og administrerende direktør er ikke kjent med forhold av betydning for å bedømme foretakets stilling utover det som fremgår av årsberetning og årsregnskap.

EIERFORHOLD OG ORGANISASJON

Staten ved Helse- og omsorgsdepartementet eier 100 prosent av Helse Sør-Øst RHF.

STYRE, REVISJONSUTVALG, ADMINISTRASJON, TILLITSVALGTE OG BRUKERE

Fra foretaksmøtet 14. januar 2020 har styret hatt følgende eiervalgte styremedlemmer: Svein I. Gjedrem (styreleder), Anne Cathrine Frøstrup (nestleder), Olaf Qvale Dobloug, Bushra Ishaq, Vibeke Limi, Einar Lunde og Sigrun E. Vågeng. I foretaksmøtet 7. januar 2022 ble følgende styremedlemmer valgt: Svein I. Gjedrem (styreleder), Nina Tangnæs Grønvold (nestleder), Bushra Ishaq, Einar Lunde, Harald Vaagaasar Nikolaisen, Peder Kristian Olsen og Kristin Vinje.

Kirsten Brubakk, Christian Grimsgaard og Lasse Bent Sjølvberg har vært ansattvalgte styremedlemmer i Helse Sør-Øst RHF fra mars 2019. De ansatte ved regionens helseforetak gjennomførte i mars 2021 valg av tre medlemmer til styret i Helse Sør-Øst RHF. Fra 16. mars 2021 er Kirsten Brubakk, Christian Grimsgaard og Lasse Bent Sjølvberg ansattvalgte styremedlemmer i Helse Sør-Øst RHF.

Helse Sør-Øst RHF har tegnet en masteravtale på styreansvarsforsikring i Arch Insurance/Riskpoint AS som gjelder alle foretak under Helse Sør-Øst RHF. Forsikringssummen er 25 millioner kroner. Det er ikke egenandel på forsikringen. Forsikringen gjelder for ethvert nåværende, tidligere og fremtidig styremedlem eller ledende ansatt inkludert daglig leder. Den omfatter sikredes rettslige erstatningsansvar for ren formueskade som sikrede kan pådra seg i egenskap av sin styrefunksjon.

Brukerutvalget i Helse Sør-Øst RHF er representert i styremøtene med leder og nestleder. Frem til 25. november 2021 var dette Nina Roland (leder) og Lilli-Ann Stensdal (nestleder). Fra 25. november 2021 er dette Aina Nybakke (leder) og Odvar Jacobsen (nestleder). Brukerrepresentantene er observatører med talerett.

Styret har ansvaret for internrevisjonen i hele foretaksgruppen. Helse Sør-Øst RHF har en egen konsernrevisjonsenhet. Fra 5. februar 2020 besto revisjonsutvalget av Anne Cathrine Frøstrup (leder), Einar Lunde og Kirsten Brubakk. Det nye styret har oppnevnt følgende revisjonsutvalg for perioden 10. februar 2022 til februar 2024: Nina Tangnæs Grønvold (leder), Einar Lunde og Kirsten Brubakk. Revisjonsutvalget skal bidra til å ivareta styrets kontroll og tilsynsfunksjon.

Cathrine M. Lofthus har vært administrerende direktør i Helse Sør-Øst RHF siden 2015. Hun ble 7. mai 2021 utnevnt av Kongen i statsråd som departementsråd i Helse- og omsorgsdepartementet. Lofthus fratrådte samtidig i Helse Sør-Øst RHF og styret konstituerte Jan Frich som administrerende direktør. I styremøte 7. september 2021 ble Terje Rootwelt ansatt som administrerende direktør i det regionale helseforetaket. Han tiltrådte 20. september 2021.

Det regionale helseforetaket har en ordning med konserntillitsvalgte. De konserntillitsvalgte har gjennom sin erfaring og innsikt bidratt med viktig kunnskap og informasjon som styrker ledelsens beslutningsgrunnlag. Gjennom samarbeid, informasjonsutveksling, erfaringsoverføring og kontakt med de ansatte i helseforetakene, får de konserntillitsvalgte formidlet viktige innspill til ledelsen som styrker

foretaksgruppens strategier, virksomhetsutvikling og verdigrunnlag innen områder av betydning for de ansatte. Tillitsvalgte deltar aktivt i foretaksgruppens organer og prosesser, og samarbeidet på alle nivå i organisasjonen fremmer initiativ, motivasjon og samholdighet.

Helse Sør-Øst RHF har også en ordning med et konsernverneombud som deltar aktivt i foretakets organer og prosesser, i tillegg til å inneha en koordinerende rolle for vernetjenesten og HMS-arbeidet i foretaksgruppen.

Konserntillitsvalgte og konsernverneombudet har i Årlig melding 2021 avgitt en uttalelse om Helse Sør-Østs virksomhet i 2021.

KONSERNREVISJON

Konsernrevisjonen er en uavhengig bekreftelses- og rådgivningsfunksjon og vurderer foretakenes virksomhetsstyring, risikostyring og intern styring og kontroll. Styrets revisjonsutvalg følger opp konsernrevisjonens arbeid. Revisjonsarbeidet skal understøtte mål og krav fra eier. Årsrapport 2021 for revisjonsutvalget og konsernrevisjonen finnes på www.helse-sorost.no/konsernrevisjonen.

Konsernrevisjonen har i 2021 gjennomført ni revisjoner fordelt med tre innen pasientbehandling, fire innen IKT og personvern og to innen virksomhetsstyring.

UNDERLIGGENDE HELSEFORETAK

Helse Sør-Øst RHF eier 11 helseforetak. Ni av disse helseforetakene driver pasientbehandling, hvorav åtte dekker egne opptaksområder. Sykehusapotekene HF og Sykehuspartner HF driver ikke pasientbehandling, men understøtter pasientbehandlingen og er viktige fellestjenesteleverandører for foretaksgruppen.

Styrene i helseforetakene i Helse Sør-Øst har hatt funksjonstid fra 26. februar 2020 til februar 2022. Styret oppnevnte i møtet 10. februar 2022 nye styremedlemmer i helseforetakene. Disse har funksjonstid fra 15. februar 2022 til februar 2024. Alle helseforetak i helseforetaksgruppen har eksterne styreledere.

Helse Sør-Øst RHF har langsiktige avtaler med fem private ideelle sykehus: Betanien Hospital, Diakonhjemmet Sykehus AS, Lovisenberg Diakonale Sykehus AS, Martina Hansens Hospital og Revmatismesykehuset.

HELSETJENESTER FRA AVTALESPELIALISTER OG PRIVATE LEVERANDØRER

Helse Sør-Øst RHF har inngått avtaler med private leverandører om leveranse av helsetjenester som et bidrag til å oppfylle «sørge for»-ansvaret i regionen, redusere ventetider og gi pasientene økt valgfrihet.

Helse Sør-Øst RHF har 60 løpende avtaler innen fagområdene rehabilitering, psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Avtalene gir leverandørene stabile driftsforutsetninger og legger forholdene til rette for et langsiktig samarbeid. Erfaringene med løpende avtaler er i hovedsak gode, men det er noen utfordringer med å utvikle og tilpasse disse avtalene til endringer i den øvrige spesialisthelsetjenesten. Årsaken er at det er klare begrensninger i hvor store endringer som kan gjøres i avtaler som er inngått ved anbudskonkurranse.

Helse Sør-Øst RHF kjøpte i 2021 helsetjenester fra private leverandører med kjøpsavtale og avtalespesialister for om lag 4 800 millioner kroner.

Kommentert [BS16]: Her har styreleder skrevet en kommentar: «Se note3?» Denne saken tok han opp muntlig i møtet. Vi svarer opp dette separat. Settnig ok.

FELLESEID VIRKSOMHET

Hovedformålet med de felleseide helseforetakene, som de regionale helseforetakene eier sammen, er å bidra til styrket og forbedret tilbud til pasientene, herunder å sørge for samordning, likhet og likeverdighet. De felleseide foretakene skal bidra til at oppgavene løses på en rasjonell måte og med god ressursutnyttelse. Videreutviklingen av nasjonalt samarbeid og en bedre samordning på tvers av regionene er en viktig del av den nasjonale helsepolitikken.

De regionale helseforetakene har etablert følgende felleseide foretak:

- Luftambulansetjenesten HF – etablert i 2004 med hovedkontor i Bodø
- Pasientreiser HF – etablert i 2009 med hovedkontor i Skien
- Helsetjenestens driftsorganisasjon for nødnett HF – etablert i 2013 med hovedkontor i Gjøvik
- Sykehusbygg HF – etablert i 2014 med hovedkontor i Trondheim
- Sykehusinnkjøp HF – etablert i 2016 med hovedkontor i Vadsø

For nærmere informasjon om disse foretakenes resultatandeler i 2021 henvises til årsregnskapets note 12.

TAKK FOR INNSATS OG SAMARBEID

Styret mener at det er grunn til å berømme medarbeiderne på alle nivåer for ekstraordinær innsats og engasjement i en svært krevende situasjon. Styret vil likeledes gi honnør til representanter for ansattes og brukeres organisasjoner for positivt og konstruktivt samarbeid.

FREMTIDSUTSIKTER OG UTFORDRINGER

Når denne beretningen avlegges – mot slutten av april 2022 – er helseforetakene sterkt belastet med covid-19 pandemien. Vår region har håndtert og håndterer en stor del av covid-19-pasientene i Norge. Vårt hovedmål er å gi befolkningen i Helse Sør-Øst best mulig helsehjelp også under en pandemi. I denne krevende fasen er det viktig å ta vare på våre medarbeidere, både deres helse og arbeidsmiljø.

I 2022 vil det bli lagt vekt på å bedre måloppnåelsen innenfor de overordnede målene satt av Helse- og omsorgsdepartementet:

1. Styrke psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling
2. Styrke forskning, innovasjon og kompetanse og forbedre kvalitet og pasientsikkerhet
3. Rask tilgang til helsetjenester og sammenhengende pasientforløp

Vi har lært mye om hvordan vi bør organisere oss foran og i en pandemi. Denne erfaringen må vi systematisere og organisere slik at vi kan ta den i bruk ved videre håndtering av pandemier. Vi er blant annet utfordret med hensyn til kompetanse, kapasitet og fleksibilitet i bygningsmassen.

Det er en spesiell utfordring å ivareta pasienter og virksomhet utenfor covid-19-området. Til tross for at mye ressurser og oppmerksomhet rettes mot covid-19, må vi klare å opprettholde tilbudet til de øvrige pasientgruppene. Psykisk helsevern, barn og unge, kreftområdet, fagområder innen somatikk med lang ventetid og intensivkapasitet vies spesiell oppmerksomhet. Helseforetak og sykehus arbeider med planer for hvordan de skal ta igjen aktivitet som er utsatt på grunn av pandemien.

Selv om det er vanskelig å forutsi endringene i sykdomsutviklingen, tilsier utviklingen i sykdomsbildet at helseutfordringene blir mer komplekse. Det er nødvendig med en omstilling av tjenesten gjennom økt satsing på teknologi, kompetanse og rekruttering, slik som beskrevet i Regional utviklingsplan 2035. Planen setter mål for videre utvikling av pasientbehandling og organisasjon, med fem prioriterte satsningsområder i planperioden.

Innen området pasientbehandling, fagutvikling og kvalitet er utviklingen positiv. Her legges det ned mye godt arbeid. Tilstrekkelig prioritering av psykisk helsevern og TSB er fortsatt utfordrende. Satsing på utdanning og kompetanse for å understøtte utviklingen av morgendagens helsetjenester er viktig i årene fremover. Utdanningskapasiteten i tjenesten må økes, og det må legges til rette for gode praksisstudier og lærlingeplasser i helseforetakene.

Modernisering og digitalisering av helsetjenesten og utvikling av IKT-infrastruktur og informasjonssikkerhet i helseforetaksgruppen vil fortsatt være sentrale utfordringer.

Helse Sør-Øst RHF har i 2022 mobilisert for å kunne møte et økende antall flyktninger fra Ukraina. Det er behov for bidrag fra spesialisthelsetjenesten i form av screening for tuberkulose og annen medisinsk oppfølging og behandling, samt evakuering av pasienter med alvorlige tilstander som krever innleggelse i sykehus.

Den økonomiske utviklingen har vært ganske god de senere årene, selv om det er krevende å få avsatt tilstrekkelige midler til investeringer. Generell stigende kostnadsvekst i drift og ustabile markedsforhold og økte priser innen byggebransjen fører til at byggeprosjektene under gjennomføring opplever en kostnadsvekst. Det er viktig at de årlige tildelingene til spesialisthelsetjenesten og styringen i helseforetakene tar høyde for at en både skal møte et kortsiktig behov for aktivitetsvekst og gir handlingsrom til å møte de langsiktige utfordringene ved økt kapasitets- og investeringsbehov. Nye oppgaver og konsekvensene av nye krav i lover og forskrifter, bør følges opp med tilstrekkelig finansiering.

Kommentert [BS17]: Her var det vanskelig å «lese» styreleder. Vil noen se på dette?

DISPONERING AV ÅRSRESULTATET

Årsresultatet for Helse Sør-Øst RHF i 2021 ble 728,9 millioner kroner.

Styret foreslår følgende disponering av årsresultatet:

Overført til annen egenkapital 728,9 millioner kroner

Sum disponert 728,9 millioner kroner

Hamar, 27. april 2022

| Svein I. Gjedrem Nina Tangnæs Grønvold Kirsten Brubakk
Styreleder Nestleder

| Christian Grimsgaard__ Bushra Ishaq__ Einar Lunde

| Harald Vaagaasar
Nikolaisen _____ Peder Kristian Olsen____ Lasse Bent
Sølvberg

| Kristin Vinje _____ Terje Rootwelt

Administrerende direktør _____

Kommentert [BS18]: Vi tar bort (Sign). Det har vi allerede gjort under regnskapet.

Til foretaksmøtet i Helse Sør-Øst RHF

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert Helse Sør-Øst RHF's årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2021, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2021, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2021 og av foretakets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og
- gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2021 og av foretaksgruppens resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i

PricewaterhouseCoopers AS, Dronning Eufemias gate 71, Postboks 748 Sentrum, NO-0106 Oslo
T: 02316, org. no.: 987 009 713 MVA, www.pwc.no
Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap

Uavhengig revisors beretning - Helse Sør-Øst RHF

årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Oslo, 27. april 2022
PricewaterhouseCoopers AS

Hans-Christian Berger
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

 Securely signed with Brevio

Revisjonsberetning HSØ 2021

Signers:

Name	Method	Date
Berger, Hans-Christian	BANKID_MOBILE	2022-04-27 19:23

This document package contains:

- Closing page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.